በኢትዮጵያ የሸገገር መንግሥት

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን

የ1986-88 የስታቲስቲክስ

ሥራ ዕቅድ

አዲስ አበባ

መጋቢት 1985

በኢትዮጵያ የሽግግር መንግሥት

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ቢለሥልጣን

የ1986-88 የስታቲስቲክስ

ሥራ ዕቅድ

አዲስ አበባ

መጋቢት 1985

1. መግቢያ

ስታቲስቲክስ የሕብረተሰብን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ሁኔታ ሊያመለክቱ የሚቸሉ አሀዛዊ መረጃዎችን በሳይንሳዊ መንገድ የመሰብሰብ ፣ የመተንተንና ውጤቱንም ለተጠቃሚዎች የማቀረብ ተግባራትን ያጠቃልላል::

የአገሪትን ልማትና ብልፅግና ሊረጋገጥ የሚቻልበትን ፖሊሲዎችን፣ ዕቀደቸንና ፕሮግራሞችን አዘጋጅቶ ለማውጣት፣ በተለይም የሕብረተሰቡን ዕድገት በአግባቡ ለመምራት የዕቀድ አስፈላጊነት እየጉላ መምጣት ለስታቲስቲክስ ዕድገትና አስፈላጊነት አብይ ምክንያት ለመሆን በቅቷል:: የልማት ዕቀደቸንና ፕሮግራሞችን ለማዘጋጀት፣ ዕቀቱም በሥራ ላይ ሲውል ለመከታተልና ውጤቱንም ለመገምገም የስታቲስቲክስ መረጃ አስፈላጊነት ወሣኝ ነት አለው:: የስታቲስቲክስ መረጃዎች በየዘርፉ መገኘት የመንግሥትን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት ብቻ የሚያገለግሉ ሣይሆን በተሰሳይ ሁኔታ ለተለያዩ መንግሥታዊ ላልሆኑ ድርጅቶችና ግለሰቦች ጠቀሜታ ይኖራቸዋል::

ስለሆነም የአገሪቷን የስታቲስቲክስ መረጃ ፍላጉት ደረጃ በደረጃ በማሟላት ረገድ የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ከፍተኛ ተግባርና ኃላፊነት የተጫለበት በመሆኑ ባለሥልጣኑ ለብሔራዊ ስታቲስቲክስ ሥራ ዕድገት አመቺ ሁኔታዎችን በመፍጠር፣ በየጊዜው የተሻሻለ የአሠራር ዘዴዎችን በመቀየስ ተግባር ላይ እንዲውሉ ጥረት በማድረግና፣ እንደዚሁም የአገሪቷን የዕድገት አቀጣጫና የአቀም ሁኔታዎችን በማገናዘብ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማሕበራዊ ሁኔታዎችን የሚገልፁ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን ለማስገኘት የተቻለውን ሁሉ ሲያከናውን ቆይቷል:: አሁንም በማከናወን ላይ ይገኛል::

ባለሥልጣኑ ይህን የሚጠበቀበትን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት የሚያስቸለውን በየጊዜው ዕቀድና ፕሮግራም በማዘጋጀት ተግባር ላይ ያውላል:: ከዚህ አኳያ የመንግሥትን የትኩረት አቀጣጫና የመረጃ ፍላጉት ጫማጤን እንደዚሁም የመሥሪያቤቱን አቀም ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የ1986—88 የሦስት ዓመት ዕቀድ ተዘጋጅቶ ቀርቧል::

.../2

የዕቅዱም አዘገጃጀት በተመቀሱት የዕቅድ ዘመናት ውስጥ ሊከናወኑ የሚቸሉ ጥናቶችንና ሥራዎችን በማገናዘብ ሲሆን፤ የ1985 ዕቀድ አፈጻፀም ግምገማ፤ የ1986–88 የስታቲስቲክስ ዕቀድ ዓላማዎች፤ ስለቶችና ገቦች፤ የበጀት፤ የኢንቨስተመንትና የሰው ኃይል ፍላጉት እንደዚሁም መወሰድ የሚገቢቸው የፖሊሲና ድርጅታዊ አርምጃዎችንም የሚያመለክት ይሆናል::

2. <u>የ1985 የስታቲስቲክስ ዕቀድ አፈጻፀም ግምገማ፤</u>

የ1985 ዕቀድ በተዘጋጀው የሥራ ፕሮግራም መሠረት እስከ ዕቀድ ዓመቱ መጨረሻ የሚቀየል ሲሆን ቢሉፉት ስድስት ወራት ውስጥ የተከናወኑ ሥራዎች ዝርዝር በሦስተ አበይት ርዕሶች ሥር ተመልክቱ ቀርቧል::

2.1 <u>ለብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ የዘገጅት ሥራዎች ማከናወን፤</u>

የሕዝብና ቤት ቆጠራ ማለት በአጭሩ ሲገለጽ በተወሰነ ወቀት በአገር አቀፍ ደረጃ ወይም በአገር ውስጥ በተወሰነ የአስተዳደር ክልል ስለ አለው ሕዝብና ስለሚገኙት ቤቶች ብዛት፤ ስለሕዝቡ የጓሜግራፊ፤ የሶሻልና የኢኮኖሚያዊ ቢሕሪያት እንደዚሁም ስለቤቶች ሁኔታ የሚገለፁ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን የመሰብሰብ የማጠናቀርና ከዚያም አስተማማኝነትን በመገምገም የተገኘውን ውጤት ለተመልሚዎች የማሠራጨት ተግቢራትን ያመለክላል::

ለቆጠራው ሥራ በቀድሚያ መከናወን ከሚገቢቸው የዘገጅት ሥፊዎች ውስጥ የተከናወኑት የሚከተሉት ናቸው::

2.1.1 <u>የሕዝብና ቤት ቆጠራ አቀጅ ረቂቅ ማዘጋጀት</u>:— የብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ አቀጅ መውጣት አስፈላጊ በመሆኑ መሠሪያ ቤቱ ከሕገና ፍትሕ ሚኒስቴር ኤክስፐርቶች ጋር በመመካከር የዚህ አቀጅ ረቂቅ ተዘጋጅቶ ከአስፈላጊው ማብራሪያ ጋር ለሚኒስተሮች ምክር ቤት ከቀረበ በኋላ በረቂቁ አቀጅ ላይ መሻሻል ተደርጉበት በተወካዮች ምክር ቤት ፀድቋል::

.../3

2.1.2 <u>ለእርዳታ ሰጭ ድርጅቶቹ ፕሮጀክቱ ፕሮፖዛል አዘጋጅቶ ማቅረብ:-</u>

ለቁጠራው ተግባር ማስፈፀሚያ ከመንግሥት ከሚመደበው በጀት በተጨማሪ ከውጭ እርዳታ በማስፈለጉ ስለ ቁጠራው ፕሮጀክቱ ፕሮፖዛል ተዘጋጅቶ ለእርዳታ ሰጪ ድርጅቶቹ በተለይም ለተባበሩት መንግሥታት የሕዝብ ጉዳይ ፈንድ ተሰራጭቷል:: ሆኖም እስካሁን በተደረገው ጥረት ለቁጠራው ማስፈፀሚያ የሚሆን ከውጭ ምንም እርዳታ አልተገኘም::

2.1.3 <u>በቁጠራ ካርታ ሥራ ለሚሣተፉ ሠራተኞች ሥልጠና ማስጠት</u>:- የቁጠራውን ካርታ ሥራ ለማስጀመር ለቀናው መ/ቤት ፕሮፌሽናልና መለስተኛ ፕሮፌሽናል ሠራተኞች፤ ለካርታ ሠራተኞችና ፡ለተቆጣጣሪዎች የካርታውን ሥራ በተመለከተ ሥልጠና መስጠት ያስፈልጋል:: ይህም ሥልጠና በሁለት ደረጃ የተሰጠ ሲሆን በመጀመሪያ የአሠልጣኖች ሥልጠና ከዚያም የመስክ ሠራተኞችና የተቆጣጣሪዎች ሥልጠና ተካሂዷል::

ሀ. <u>የአሠልጣኞች ሥልጠና</u>:- በቁጠራው የካርታ ሥራ ላይ የሚሠማሩ ሠራተኞችን ለሚያሰለጥኑ ባለሙያዎች አስፈላጊው ሥልጠና በቀናው መ/ቤት ተሰጥቷል:: ሥልጠናውን የተከታተሉት የቀናው መሥሪያ ቤት ሠራተኞችና በ1976 ሕዝብና ቤት ቁጠራ ካርታ ሥራ ላይ ተሰማርተው የነበሩ የመስክ ሠራተኞች ናቸው:: በዚህ ረገድ 66 ፕሮፌሽናሎች፤ 17 መለስተኛ ፕሮፌሽናሎች 96 በ1976 ቁጠራ የተሳተፉ የካርታ ሠራተኞች ለአሠልጣኝነት የሚያበቃቸውን ሥልጠና ተቀብለዋል:: ይህም ሥልጠና በ24/10/84 ተጀምሮ በ21/11/84 ተጠናቋል::

ለ. <u>የካርታ ሠራተኞችና የተቆጣጣሪዎች ሥልጠና</u>:- በካርታ ሥራ ተግባር የሚሰማሩት የመስክ የካርታ ሠራተኞችና የተቆጣጣሪ

ሪያቸ ሥልጠና በአሥራ አራተም የመ/ቤቱ ቀርንጫፍ ጽ/ቤቶች ተካሂዷል:: ሥልጠናው የተጀመረው በነሐሴ ወር አጋማሽ ላይ ሲሆን መስከረም 1985 መጨረሻ ላይ ተጠናቋል:: በሥልጠናውም 802 የካርታ ሠራተኞችና 200 ተቆጣጣሪዎች ተሳትፈዋል:: በአሠልጣኝነትም የተሰማሩት 83 የዋናው መሥሪያ ቤት ባለሙያዎችና ከየክልሉ የመ/ቤቱ ቀርንጫፍ ጽ/ቤቶች የተውጣጡ 96 አዲስ አበባ የሰለጠኑ በ1976 ሕዝብ ቁጠራ በካርታ ሥራ የተሰማሩ የካርታ ሠራተኞች ናቸው::

2.1.4 <u>የመስክ ዕቃዎች፣ የካርታና ለዩ ለዩ ቁሳቁሶች ግዥና ዝግጅት</u>:-

የካርታውን የመስክ ሥራ ለማካሄድ አስፈላጊ የሆኑ በርካታ አላቂ እና እንዲሁም አላቂ ያልሆኑ ዕቃዎች ተገዝተዋል:: እነዚህም ዕቃዎች የካምፕ ዕቃዎች /ድንኳን፣ መጎታ ፡ ረጢት፣ የሽራ አልጋ፣ የማብሰያ ዕቃዎች/...ወዘተ እና የጽሕፈት መሣሪያዎች ያካተታል::

የካርታውን ሥራ ለማስጀመር በግዢ ከሚገኙት ዕቃዎች በተጨማሪ ለቁጠራ ካርታ ሥራ መሠረት የሚሆኑ ካርታዎች ማለትም ቤዝ ማፖች ማዘጋጀት ያስፈልጋል:: እነዚህም ቤዝ ማፖች ከተለያዩ መ/ቤቶች ተሰባስበው አስፈላጊዎቹ ኮፒዎች ተዘጋጅተው በሥራ ላይ የዋሉ ሲሆን ቀሪዎቹም በመዘጋጀት ላይ ናቸው::

2.1.5 <u>የመስክ ዕቃዎች፣ የካርታና ለዩ ለዩ ቁሣ ቁሶች ሥርጭት</u>:-ለመስክ የሚያስፈልጉ ቁሳ ቁሶች ተገዝተው አዲስ አበባ የተከማቹ ሲሆን እነዚህ ዕቃዎች በሚያስፈልገው መጠን በመደልደል ወደ መ/ቤቱ ቀርንጫፍ ጽ/ቤቶች ተልከዋል:: ይህን ለማድረግ የተለያዩ መ/ቤቶቻቸውን ድጋፍ ለማግኘት ጥረት የተደረገ ቢሆንም በዚህ አጋጣሚ አፋጣኝ ምላሽ በመስጠት የተባበረንን የካርታ ሥራ ባለሥልጣንን ከልብ እናመሰግናለን::

.../5

2.1.6 <u>በመሰከ የካርታ ሥራውን ማካሄድ</u>:- በአገሪቱ በአጠቃላይ ከ55-60 ሺህ የቀጠራ ቦታዎች እንደሚሠሩ ከተገመተው ውስጥ ከጥቅምት ወር አጋማሽ 1985 ጀምሮ የመሰከ ካርታ ሠራተኞች ተቆጣጣሪዎች በቡድን በማደራጀት በተወሰኑ የገጠር ወረዳዎችና ከተሞች ተሰማርተው እስከ የካቲት 1985 መጨረሻ ድረስ 9.4·25 የቀጠራ ቦታ ካርታዎች ተሰርተዋል:: የካርታ ሥራውን ለማሠራት 150 ቡድኖች ለማሠማራት አቅደ የነበረ ቢሆንም በወቅቱ በተ ሽከርካሪዎችና በመሰከ መገልገያ ዕቃዎች አለመሟላት ምክንያት ለማሠማራት የተቻለው 88 ቡድኖች ብቻ ነው::

2.1.7 <u>ለቀጠራው የመጠይቆችና የመመሪያዎች ዝግጅት</u>:- ለቀጠራው የመጠይቆችና የመመሪያዎች ዝርዝር የመጀመሪያው ረቂቅ የተዘጋጀ ሲሆን በይዘትና በአቀላለል መመሪያው ረቂቆች የማሻሻል ተግባር ቀጥሏል::

2.1.8 <u>የመሰከ መኪኖች ጥገና</u>:- በመሥሪያ ቤቱ የሚገኙ መኪኖች ለረጅም ጊዜ ማለትም ከ4-18 ዓመታት በገጠር ውስጥ ሲያገለግሉ የቆዩ በመሆናቸው አብዛኛዎቹ ከፍተኛ ተደጋጋሚ ጥገና እንደሚያስፈልጋቸው ግልጽ ነው:: በሚሆኑ መሥሪያቤቱ ያሉትን መኪናዎች ከፍተኛ ወጪ /ከብር 449,887.63 በላይ/ በማውጣት አስጠገኖ በሥራ ላይ እንዲውሉ ተደርጓል::

2.1.9 <u>የቀጠራ ካርታ ሥራ ቀጥጥርና ግምገማ ማካሄድ</u>:- በካርታው ሥራ ቸግሮች ሊከሰቱና ስህተቶችም ሊፈጠሩ ስለሚችሉ በቦታው ላይ በመገኘትና በመገምገም አስፈላጊው እርምት ማድረግ እንዲቻል በሠልጠናው ወቅት ከተደረገው ቀጥጥርና ግምገማ በተጨማሪ ከታህሣሥ ወር አጋማሽ ጀምሮ ከካርታ ሥራ ቴክኒካል ኮሚቴ ከአሠልጣኞችና ከካርታ ሥራ ቴክኒሺያኖች የተውጣጡ ቡድኖች በስድስት ዘጎ ተሰማርተው በየክልሉ የቀጥጥርና የግምገማውን ሥራ ተካሂዷል::

.../6

2.2 <u>ከተለያዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች መረጃዎች መሰብሰብና ማቀነባበር፤</u>

የተለያዩ መ/ቤቶች የሥራ ዘርፋቸውን በሚመለከት የተወሰኑ የስታቲስቲክስ መረጃዎችን ይሰበስባሉ ማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ቢሰሠልጣን እነዚህ መረጃዎች በመሰብሰብና በማቀነባበር በሪፖርት መልክ አዘጋጅቶ ለመንግሥትና ለመረጃ ተጠቃሚዎች ያቀርባል:: ቢሰሠልጣኑ በየጊዜው የሚያካሂዳቸው የናሙና ጥናቶችና ቆጠራዎች ውጤት በተናጠል በየዘርፉ በሪፖርት መልክ ቢወጡም አብዛኛዎቹመረጃዎች ተጠቃለው ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች መዘገብት ከሚሰበሰቡት መረጃዎች ጭምር ተቀነባብረው እንደአስፈላጊነቱ ለዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት ዝግጅት ይውላሉ:: እነዚህ በቃሚነትና በተወሰነ ወቅት መረጃ የሚሰበሰብላቸው ጥናቶችን አስመልክቶ የሚከተሉት ተከናውነዋል::

2.2.1 <u>የተሰልቀ ማዎረቻ እንቅስቃሴዎች ጥናት በተመለከተ</u>:- የ1982 ዓ.ም ጥናት የመረጃዎች ጥራት ከተተለ እንደዚሁም የአርማት ሥራ በአብዛኛው ተከናውኗል:: የዚሁ ጥናት የ1983 መረጃ ለመሰብሰብ የሚያስችለ የፋብሪካዎች ዝርዝር /Directory/ የተዘጋጀ ሲሆን መጠይቆችና የአቃፆለ መመሪያዎች ተዘጋጅተው በየአድራሻቸው ተበተኗል:: እንደዚሁም የኤሌክተሪክ እንቅስቃሴዎች ጥናት በተመለከተ የ1981 መረጃ ተሰቢስቦ የተጠናቀረ ሲሆን የ1982 እና የ1983 መረጃ እየተሰበሰበ ነው:: ሆኖም ከድርጅቱ መረጃዎች በወቅቱ ባለመላካቸው ለሪፖርት ዝግጅት ይዘቱ ማነስና መዘግየት ምክንያት ሆኗል:: በተጨማሪም የማዕድን ሥራዎች ጥናት የ1983 መረጃ ተሰብስቦ የተጠናቀቀ ሲሆን የሕንፃ ሥራዎች ስታቲስቲክስ አስመልክቶ ከአዲስ አበባ መዘጋጃ ቤት የሚሰጠው የሕንፃ ሥራ ፈቃድ የ1983 እና የ1984 መረጃ ለመሰብሰብ ትኩርት እስካሁን የ1983 መረጃ በከፊል ተሰብስቧል::

.../7

2.2.2 <u>የውጭ ንግድ፣ ትራንስፖርት፣ መገናኛና ፋይናንስ ስታቲስቲክስ፣</u>
በተመለከተ የትራንስፖርትና መገናኛ የ1983 ዓ.ም መረጃ ተሰባስቦ
የእርምትና የቁንጥራ ተግባር በስብዛኛው የተጠናቀቀ ሲሆን የ1982
መረጃ የያዘው መጽሔት ዝግጅት ወደ መጠናቀቅ ተቃርቧል:: የውጭ
ንግድን በተመለከተ የየራብ ዓመቱን መረጃ የያዙ መጽሔቶች ለማውጣት
በታቀደው መሠረት እ.ኤ.አ የ1991 ዓመታዊ ሪፖርትና የ1992
የአምስት ወራት ሪፖርቶች ሲሰበሰቡ የ1990 የ4ኛው ሩብ ዓመት
መረጃ የያዘው መጽሔት ዝግጅት በመጠናቀቅ ላይ ይገኛል:: እንደዚሁም
የ1983 ዓ.ም የባንክና መድን ሥራ ያቸ መረጃ የያዙ መጠይቆች የተ
ሰበሰቡ ሲሆን የቫሊታ ፋይናንስን መረጃ አዘገጃጀት ለማሻሻል ጥረት
እየተደረገ ነው:: ከአዲስ አበባ አስተዳደርና ሌሎች ጥቂት ማዘጋጃ
ቤቶች የ1983 የማዘጋጃ ቤቶች ገቢና ወጪ መረጃ ተሰብስቧል::

2.2.3 <u>በማህበራዊ ጉዳይ ስታቲስቲክስ</u>: የሚመለሱ ጥናቶች ማለትም ስለት
ምህርት፣ ስለጤናና ሕግ ቤለሙያቸች ማህበር፣ ስለሙሪ ተኖች ስለሲኒማና
ቴያትርቤቶች እንቀስቃሴ...ወዘተ በተመለከተ የመረጃ አሰባሰብና
የዝግጅት ሥራቸች ተከናውነዋል::

እንደዚሁም በ1982 የተካሄደው የኢት ጵጵያ ሠራተኞች ማሕበር
ጥናት ሪፖርት ዝግጅት የቀለለ ሲሆን በብሔራዊ የሥነ-ምግብ ቀንት
ሠርዓተ ሥር በገጠር የተካሄደው መሠረታዊ የአመጋገብ ጥናት ሪፖርት
ዝግጅት የመጨረሻው ረቂቅ ተጠናቋል::

2.3 <u>የልዩ ልዩ ጥናቶች መረጃ ቀንጭርና ሪፖርት ዝግጅት እንደዚሁም
ከዚሁ ጋር ተመሳሳይ ነት ያሊቸው ሌሎች የስታቲስቲክስ ሥራቸች፣</u>

2.3.1 <u>የሕዝብና ቤት ጥናቶች፣</u>

ሀ/ በ1976 በተካሄደው የሕዝብና ቤት ቆጠራ የተሰበሰበውን
መረጃ የተንተናና ሪፖርት ዝግጅት ተግባር ቀጥሎ የአሰብ
አስተዳደርና የትግራይ ክ/ሀገር ሪፖርት ለተጠቃሚቸች ተሠ

.../8

ራጭ ቷል:: ዋል ቁት ያለው ተንተና ለማካ ሄድ እገዲቻል
ለስፈላጊ የሆኑ መረጀቻችን የያዙ ሰንጠረቻቸዎ በለብዛ
ናው በኩም ፒውተር ተቀነባብረው የወጡ ሲሆን ሠንጠረቻቸ
እርስ በርስ የሚጣጡ መሆናቸው ተጫር ቶ የተንተናው ተግ
ባር ቀዋሏል::

ለ/ በቤተሰብና ወሊድ ጥናት የተሰበሰበውን መረጀ በኩም ፒውተር
የማ ቀነባበሪ ተግባር የቁለ ሲሆን በወጡ ሰንጠረቻቸ
ላይ የመረጀው ተንተና ተግባር ተካ ሂደ ዋናው ሪፖርት
በመዘጋጀት ላይ ነው::

ሐ/ በ1980 የተካ ሄደው የሰው ኃይል ጥናት ሪፖርት ዝግጅት
ተሰናቀ ለስፈላጊያቸ የመጨረሻ ማስ ተካከያዎች ተደርጉ
ለሕትመት የቀረበ ሲሆን በቀርቡ ለ ተጠ ቃሚዎች እንደሚሠራጭ
ይጠበ ቃል::

መ/ የ1979 የሻይ ታል ስታቲስቲክስ የናሙና ምዝገባውጤት
ሪፖርት ዝግጅት ቀዋሏል::

ሠ/ የ1980 የሻይ ታል ስታቲስቲክስ ምዝገባ ከንየኔዎች መረጀ
በኩም ፒውተር የማ ቀነባበሪ ተግባር የቁለ ሲሆን ሠንጠረ
ቻችን የማውጫት ተደምሯል:: እንደዚሁም ሪፖርት ጉን የመ ተን
ተን ተግባር ቀዋሏል::

ረ/ በ ተወሰነ አካባቢ ሊካ ሄድ የታቀደው የጊዜ አጠ ቃቀም ውሱን
ጥናት /Case study/ ለስፈላጊዎች ቀድመ ዝግጅቶች የተ
ጠና ቀቀ ሲሆን በሕዝብና ቤት ቁጠራ የዝግጅት ሥራዎች ምክ
ንያት የመስክ ሥራው አለ ተጀመረም::

2.3.2 <u>የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናቶች</u>:-

ሀ/ የ1981 የመሬት አጠቃቀም መረጃን በተመለከተ ዝርዝር የተጠናው ሥራ ተጠናቆ አስፈላጊው ግምገማ እየተደረገ ነው:: እንደዚሁም የ1982 የታረሰ መሬት ስፋትና የምርት መጠን መረጃ የያዘ አጠቃላይ ሪፖርትና የ1982 የቤተ እንስሳት አጠቃላይ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል::

ለ/ የ1983 ዓ.ም የቤት እንስሳት መረጃ ከግለ ባለይዞታዎችና ከመንግሥት አርሻ ሪፖርት ጋር አስፈላጊው የትንተና ሥራ ከተጠናቀቀለትበኋላ ስለመረጃው አስተማማኝነት ግምገማ እየተካሄደ ነው::

ሐ/ የ1984 ዓ.ም የታረሰ መሬት ስፋትና የምርት መጠን የግል ባለይዞታዎችን አስመልክቶ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች የተሠራጨ ሲሆን የ1984 የቤት እንስሳት መረጃ ቀንበር ሥራ በኮምፒውተር ተጠናቆ የሪፖርት ዝግጅት በመከናወን ላይ ነው::

መ/ በ1984 ዓ.ም የተካሄደውን የእንሰት ሙከራ ጥናት በተመለከተ ለመረጃ ጥራት የኤዲቲንግና ኩዲንግ ሥራ ከመጠናቀቁም በላይ በኮምፒውተር የትንተና ሥራ በመከናወን ላይ ይገኛል::

ሠ/ የ1983 እና የ1984 ዓ.ም የበልግ ወቅት መረጃ በኮምፒውተር በመቀነባበር ላይ ሲሆን <u>የምገብ ስታቲስቲክስ</u> መረጃ ለማዘጋጀት እንዲረዳ ተፈላጊ መረጃዎች እየተሰበሰቡና እየተቀነባበረ ነው::

.../10

2.3.3 <u>የብሔራዊ አካውንትና የናጋዎች ስታቲስቲክስ ጥናቶች</u>

ሀ/ ያለፉትን አሥር ዓመታት የብሔራዊ አካውንት ስታቲስቲክስ በመነሻነት ለመከለስ በታቀደው መሠረት ዋመ/ቤታችን የሥራ ድርሻ ቢለፉት ስድስት ወራት ሲከሄዱ ቅይቶ በታቀደው መሠረት ተከናውኗል::

ለ/ የአገሪቱን የብሔራዊ አካውንት ሥራ በቋሚነት የሚያካሄዱ አካለ በመንግሥት አስኪወሰን ድረስ ሥራው በመ/ቤታችንና በኘሌንና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር በቀንጨት እንዲከሄዱ ቀደም ሲል በተደረገው ስምምነት መሠረት በቋሚ ሰብሰቢያች አማካይነት ስምምነቱ ተግቢራዊ በመሆን ላይ ይገኛል:: በተጨማሪም በቋሚነት የሚያገለግል የብሔራዊ አካውንትስ መመሪያ ዝግጅት ቀጥሏል:: እንደዚሁም ለብሔራዊ አካውንት ስሌት የሚረዱ የ1983 ዓ.ም እና የ1984 ዓ.ም መረጃ የመሰብሰቡ ተግቢር ተጀምሯል::

ሐ/ በገጠር የአምራችና የቸርቻሮ ቀጋ ጥናት የ1982 መረጃ ለሕትመት ቀርቧል:: የ1983 መረጃ ከመሰከረም እሰከ ታህሣሥ የመጀመሪያው በኮምፒውተር የተቀነባበረ ሠንጠረዥ ወጥቶ እርማት እየተደረገለት ሲሆን ከጥር እሰከ ሰኔ ያሉት መረጃዎች የዓታ ኢንተሪ ሥራ እየተካሄደ ነው:: በ ዘመነ መ የ1984 መረጃ ደግሞ ከመሰከረም —ግንቦት የሎጂቲንግ ሥራ ተጠናቆ የመሰከረምና የጥቅምት መረጃ የዓታ ኢንተሪ ሥራ ተጀምሯል::

መ/ የ23 ከተሞች የዕቃዎችና የአገለግሉቶች ጥናት የ1983 መረጃ ለሕትመት የተዘጋጀ ሲሆን የ1984 መረጃ የመጀመሪያ ደረጃ እርማት ተጠናቋል::

.../11

ሠ/ የአዲስ አበባ ከተማ የቸርቻሮ ዋጋ መጋዘኖች ኢንዲስፋፉ ወቀ
ጥን ጠብቆ በየወረ እየተዘጋጀ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል::

2.3.4 <u>ለዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት</u> ዘገጩት የሚውሉ መረጃዎች ከሚ መለከታቸው መ/ቤቶችና ድርጅቶች የተሰበሰበ ሲሆን ከቀጠራውና ከተ ለያዩ ጥናቶች ውጤት የተገኘውን በመጠመር ተቀናጅቶ የማቀነባበ ሩና የመጽሔት ዝግጅቱ ተግባር ተጠናቆ በሕትመት ላይ ይገኛል:: የሚዘጋጀው መጽሔት ስለሕዝብ፤ ግብርና፤ ንግድ፤ የመንግሥት ገቢና ወጪ፤ ዓመታዊ የሀገር ሀብት፤ ቢንክና ኢንሹራንስ እንደ ዚሁም ስለማህበራዊ ጉዳዮች የሚያጠቃልል መረጃዎችን ይይዛል::

2.3.5 <u>የቴክኒክ አገልግሎት መስጠት፤</u> ለልዩ ልዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች የቴክኒክ አገልግሎት ተሰጥቷል::

2.4 <u>በ1985 ዓ.ም ዕቅድን በማስፈፀም ረገድ ያጋጠሙ ችግሮች፤</u>

2.4.1 የሕዝብና ቤት ቆጠራ ካርታ ሥራን ለማካሄድና ለሕዝባዊ ዎርዱ የሚያገለግሉ መረጃዎችን ለመሰብሰብ 150 ቡድኖችን በማሠማራት ከ12-15 ወራት ለማጠናቀቅ ታቅዶ እንደነበር ይታወቃል:: ሆኖም ለሥራው የሚያስፈልጉ የሎጂስቲክስ ድጋፍ በተለይም ቡድ ኖችን የሚያንቀሳቅስ በቂ ተሽከርካሪዎች ተሟልተው ቢለመገኘታ ቸው መ/ቤቱ ቢለው የሰው ኃይልና ተሽከርካሪዎች መጠን ከታቀ ደው የሰው ኃይል በግማሹ ብቻ ለጊዜው ሥራውን ለማስጀመር ተገዷል:: በመሆኑም በመጪና ያለመሟላት ምክንያት በዕቅዱ በተያዘው መሠረት ተፈላጊ የሆነውን ተጨማሪ የሰው ኃይል መል ምሉና አሠልጥኖ በሙሉ ኃይል እስከሁን ሥራውን ለማንቀሳቀስ አልተቻለም::

.../12

2.4.2 ለዘገጩት ሥራዎችም ሆነ ለተናው ቋሚ ቦርካታ የሰው ኃይልና ንብረት ማንቀሳቀስን ይጠይቃል:: ያለውንና ወደፊት የሚኖረውን የሰው ኃይል ማስተናገጃ ቢሮዎችና ብዛት ያላቸው ደንበኞች ቶች ማስማቻ መጋዘን እንደሚያስፈልግ ስለታመነበት ለተናው መ/ቤትም ሆነ ለቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ተጨማሪ ቢሮና መጋዘን ለማግኘት እንዲቻል የበላይ አካል ተዕዘዘ ጥሮር ቢተላለፍም እስካሁን በአብዛኛው መፍትሔ አላገኘም:: ይሽውም በተናው መ/ቤት የሚገኙ እንዳንድ ቢሮዎችና የመሰብሰቢያአዳራሾቸ ወደ ዕቃ መጋዘንነት ተለውጠዋል:: እንደዚሁም የቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ደግሞ የተረከቧቸውን ዕቃዎችና ካርታዎች (ደንበኞቸ) ማስ ቁመጫ ያጡ ሲሆን የካርታውም ሥራ በመሠራት ላይ ያለ በመሆኑ የሥራውን ውጤት የያዙ መጠይቆችና ቀጸቶ፤ ለሕዝቢ ጮርጫ ማከናወኛ እንዲያገለግሉ የተሰበሰቡ መረጃዎች የቋሚራና የመ ቁጠሪያ ቦታ ካርታዎች የወረዳ ካርታዎችና ሌሎችም ደንበኞቶች በጥንቃቄና በሥርዓት ማስ ቁመጥ ያስፈለጋል:: ሆኖም ይሽው ባለመሟላቱ ከፍተኛ ችግር አጋጥሟል::

2.4.3 በወጣው የሕዝብና ቤት ቋሚራ ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ መሠረት ኮሚሽኑ በማዕከል፤ በብሔራዊ ክለል፤ በወረዳና እንደዚዉም በመካከል በሚፈጠሩ ኦር ከኖች እንደሚቋቋምና የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ለሕዝብና ቤት ቋሚራ አፈጻፀም ኃላፊ እንደሚሆን ያመለክታል:: ስለሆነም የዘገጩት ሥራዎችንም ሆነ የተናውን ቋሚራ ለማከናወን ኮሚሽኖችን በማደራጀት ሥራዎችን ለማስጀመርና አፈጻፀሙንም በቅርብ ለመከታተል እንዲቻል በማዕከልና በየደረጃው ኮሚሽኖች ተቋቁመው ሥራቸውን ባለመጀመራቸው ጠ ቋሚራው የዘገጩት ሥራዎች ሂደት ላይ ተጽዕኖ አሳድሯል::

2.4.4 የኮንትራት ሠራተኞች በጊዜው ያነሱት ደሞዝ ሠራተኛ የመሆን ጥያቄና በአንድ ቀጥር 64/68 መሠረት በማህበር መደራጀት ጋር የተያያዙ ልዩ ልዩ ጥያቄዎች አልባተ ባለማገኘታቸው በሥራው ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ አሳድሮ ነበር::

2.4.5 ለቀጠራው ተግባር የሚውሉ ልዩ ልዩ ዕቃዎች በተፈለገው መጠንና ዓይነት በአገር ውስጥ ገበያ ካለመገኘታቸውም በላይ በየጊዜው የተከሰተው የዋጋ መናር ያልታሰበ ወጪን አስከትሏል::

2.4.6 ለስታቲስቲክስ መረጃዎች በወቀቱና በጥራት መገኘት የመ/ቤቱ የድርጅቶችና የግለሰቦች ተብብር በከፍተኛ ደረጃ የሚጠበቅ ነው:: ይሁን እንጂ ባለፉት ዓመታት እንደታየው ሁሉ በዚህም የዕቅድ ወቀት የተሳተፍም ሆነ የተብብር ሁኔታ ዝቀተኛ ሆኖ ተገኝቷል::

3. የ1986—88 የስታቲስቲክስ ዕቀድ ዓላማዎች፤ ስልቶችና ገቦች፤

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ችገባር ቀደም ዓላማና ተግባር ልዩ ልዩ ስታቲስቲካዊ ጥናቶችና ቀጠራዎችን ማካሄድ፤ ከተለያዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች መዛግብተ ላይ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን መሰብሰብ፤ ማቀነባበርና መተንተን ውጤቱንም በሪፖርተ መልክ በማዘጋጀት ለመንግሥትና ለሌሎች ተጠቃሚዎች ማቀረብ ሲሆን የስታቲስቲክስን ሥራ ማደራጀትና የቴክኒክ ድጋፍ መስጠትን ያጠቃልላል::

3.1 የዕቅዱ ዓላማዎች፤

ብሔራዊ ዕቀድ ለሀገር ልማትና ዕድገት ገንባታ ማለትም የተለያዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ዘርፎችን ተመጣጣኝ በሆነ ሂደት ለማገ ቀጣ ቀስና ለማፋጠን ወሣኝ ነተ ይኖረዋል:: ለዚህም በብሔራዊና

.../14

በየደረጃው ለሚኖረው ዕቀድ ዝግጅት ከተተለና ቀጥተር እንደዚሁም ለፖሊሲ ውሣኔ አሰጠጥ፤ ለምርምርና ለአስተዳደር በመነሻነት የሚ ያገለግለው የስታቲስቲስ መረጃ በመሆኑ ይህን የስታቲስቲስ መረጃ ፍላጉት በዓይነት፤ በብዛትና በጥራት ተከታታይነት ባለው ሁኔታ ተሟልቶ መገኘት ይኖርበታል::

3.2 <u>የዕቀዱ ስልቶች፤</u>

ከላይ የተጠቀሰውን ዓላማ ተግባራዊ ለማድረግ የዕቀድ አፈጻፀም ስልቶችን ቀይሶ ማስፈፀም አስፈላጊ ስለሚሆን የሚከተሉት ስልቶች ተቀይሰዋል::

ሀ/ በመንግሥት ቀድሚያ የተሰጠቸውን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዘርፍቸን በመለየት ልዩ ልዩ ጥናቶችና ፣ቀጠራዎች ማካሄድ፤

ለ/ ለስታቲስቲስ መረጃዎች በጥራት መገኘት ከፍተኛ አስተዳደሮ የሚያደርገውን የመረጃ አያያዝ ሥርዓት በሁሉም መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች እየተስፋፋና እየተጠናከረ እንዲሄድ ጥረት ማድረግ፤

ሐ/ የአገሪቱን የስታቲስቲስ መረጃ ፍላጉት በስፋትና በጥራት ለማስገኘት እንዲቻል የማዕከላዊ ስታቲስቲስ ባለሥልጣን ቀርንጫፍ ጽ/ቤቶች ጭምር ይበልጥ እንዲጠናከር ማድረግ፤

መ/ በሌሎች አገሮች ከሚገኙ ተመሣሣይ ድርጅቶች ጋር ግንኙነት በመፍጠር ልምዶችን ማዳበር፤

ሠ/ መሥሪያቤቶች፤ ድርጅቶችና ግለሰቦች በስታቲስቲስ ሥራ እንቅስቃሴ ተገቢውን ድጋፍና ተሣትፎ እንዲያደርጉ ማበረታታት፤

ረ/ የሚሰበሰቡት የስታቲስቲስ መረጃዎች ጥራት እንዲኖራቸው፤ የቀንብርና የትንተና ሥራ በጥራት እንዲከናወን፤ እንደዚሁም በአጠቃላይ የስታቲስቲስ አሠራር ዘዴ እንዲሻሻል በየደረጃው የሙያ ማሻሻያና የሥልጠና ኘሮግራም ከሚመለከታቸው ድርጅቶች ጋር በማዘጋጀት ተግባራዊ ማድረግ፤

.../15

ሰ/ የስታቲስቲክስ የምርምር ተግባር በአገሪቱ የኢኮኖሚና ማህበራዊ የሥራ ዘርፎች ላይ ያተኮረ እንዲሆኑ ጥናት ማድረግ ናቸው::

3.3 <u>የዕቅዱ ግቦች</u>:

ከዚህ በላይ የተገለፁት የስታቲስቲክስ ዓላማዎችና ሰለቹ ተግባራዊ እንዲሆኑ አስፈላጊነት ያላቸው የአሠራር ፕሮግራሞችና ዘዴዎች ተቀይሰው መከናወን ይኖርቢቸናለ:: የእነዚህ ከንውን ውጤት የስታቲስቲክስ ዕቅድ ግቦች ይሆናሉ:: በመሆኑም የተጠቀሱትን ዓላማዎች ዕውን ለማድረግ በዕቅዱ ዓመታት መሠረታዊ የሆኑ የስታቲስቲክስ ሥራዎች መከናወን ይኖርቢቸዓለ:: ይህ ደግሞ የተለያዩ የናሙና ጥናቶችና እንደአስፈላጊነቱም አጠቃላይ ቆጠራዎች እንዲካሄዱ ማድረግን እንደዚሁም ከተለያዩ መሥሪያቤቶች መዛግብት የሚገኙትን የስታቲስቲክስ መረጃዎችን መሰብሰብ ያጠቃልላል:: የእነዚህ ሥራዎች እንቀስቃሴ መሟላትና የተፈለገው ውጤት ማግኘትና ለተጠቃሚዎች ማሠራጨት የስታቲስቲክስን ዕቅድ ግቦች ከፍጻሜ መድረሳቸውን ያመለክታል::

ስለዚህ በመንግሥት በኩል ተኩረትና ቀድሚያ የተሰጠቸውን የኢኮኖሚና ማህበራዊ ዘርፎች በማጤንና መሠረታዊ የስታቲስቲክስ መረጃ ፍላጐት ደረጃ በደረጃ በማሟላት ረገድ አስተዋጽኦ የሚኖራቸውን ጥናቶችና ሥራዎችን በማገናዘብ፤ በተጨማሪም የመሥሪያቤቱን አቅም ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የ1986–88 የሦስት ዓመት የስታቲስቲክስ ሥራ ዕቅድ ተዘጋጅቷል::

.../16

4. <u>የ1986 - 88 የስታቲስቲክስ ሥራ ዕቅድ ይዘት፤</u>

የስታቲስቲክስ ሥራ ዕቅድና አፈጻፀም በአጠቃላይ መልኩ ሲታይ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል:: እነዚህም:-

ሀ/ የተለያዩ ጥናቶችና ቁጠራዎች በማካሄድ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ነክ መረጃዎችን መሰብሰብ፤

ለ/ የተሰበሰቡትን መረጃዎች አቀነባብሮ በሪፖርት መልክ በማውጣት ለመንግሥትና ሌሎች ተጠቃሚዎች ማሠራጨት፤

ሐ/ ለስታቲስቲክስ መረጃ ተጠቃሚዎች ልዩ ልዩ የስታቲስቲክስ ምክርና አገልግሎቶች መስጠት፤

መ/ ለተከታዩ ዓመት ይከናወናሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች የቀድሞ ዝግጅት ተግባራትን ማከናወን የሚያጠቃልል ይሆናል::

ከዚህ በላይ የተጠቀሰውን መሠረት በማድረግ ከተለያዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች መዛግብት ከሚሰበሰቡት መረጃዎችና ካለፉት ጥናቶች በተሰበሰቡ መረጃዎች የሚካሄደው የሪፖርት ዝግጅት ሥራ በተጨማሪ በዕቅድ ዓመታት ውስጥ የሚከተሉት ጥናቶች ለማካሄድ ታቅዷል:: እነዚህም:-

.../17

የገና የሚከፈልበት ዓመተ ምህረት	ተራ ቁጥር	የጥናቶቹ ዓይነት
1986	1	ብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ
	2	በተመረጡ ከተሞች የቸርቻሮ ንግድ ጥናት /በየወሩ/
1987	1	የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናት /በገጠር/
	2	የቤተሰብ ገቢ፡ፍጆታና ወጪ ጥናት/በገጠርና በከተማ/
	3	የቸርቻሮና የአምራች ንግ ጥናት /በገጠር/
	4	የሕገጻና ኮንስተራክሽን ጥናት /በከተማ/
	5	የቁፋሮ ጥናት /በገጠር/
	6	በተመረጡ ከተሞች የቸርቻሮ ንግ ጥናት /በየወሩ/
1988	1	አጠቃላይ የግብርና ቆጠራ /በገጠርና በከተማ/
	2	የጤናና የአ.ጋ ገብ ጥናት /በገጠርና በከተማ/
	3	የጉዞ ኢንቫስተሪንት ጥናት /በገጠርና በከተማ/
	4	የአነስተኛ ኢንቫስተሪንት ጥናት /በከተማ/
	5	የአከፋፋይ ንግድና አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች ጥናት/በከተማ/
	6	የቸርቻሮና የአምራች ንግ ጥናት /በገጠር/
	7	የሕገጻና ኮንስተራክሽን ጥናት /በከተማ/
	8	የቁፋሮ ጥናት /በገጠር/
	9	በተመረጡ ከተሞች የቸርቻሮ ንግ ጥናት /በየወሩ/

.../18

ተከታታይ ነት ባለው ሁኔታ እስተማማኝ የስታቲስቲክ መረጃዎች በስፋ
ተና ስጥራት ለማስገኘት ከነበረው ዕቀድ አንጻር ከ1973 ዓ.ም ጀምሮ ሲካ
ሄድ የቆየው የተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም በ1985 እና በ1986 እን
ደሚቀጥል ታሳቢ ተደርጉ ነበር:: ነገር ግን ሁለተኛው ብሔራዊ የሕዝብና ቤት
ቆጠራ በ1986 መካሄድ ስላለበትና መንግሥትም ቆጠራው እንዲካሄድ ስለወሰነ
ለዚህም ቆጠራ በርካታ የዘግጅት ሥራዎች መከናወን ስለሚኖርባቸው አብዛኛው
የመሥሪያ ቤቱ የሰው ኃይልና ሎጂስቲክስ ለቆጠራው ዘግጅት ተግባር ስለሚውል
የመስክ ሥምሪት የሚያስፈልጋቸው እንደግብርና ጥናትና ሌሎችም ጥናቶች ለጊ
ዜው በተደራቢነት ለማካሄድ ስለማይቻል ለ1985 እና ለ1986 ዓ.ም እንዲደ
ረጉ ተደርጓል:: ይህም የሆነበት ምክንያት ለናናው ቆጠራ የዘግጅት ሥራ
ናነኛ የሆነው የቆጠራ ካርታ ሥራ ሙሉ በሙሉ አገሪቱን በሚያጠቃልል ሁኔታ
በአጭር ጊዜ ውስጥ ተጠናቆ ለናው ቆጠራ በግንቦት ወር 1986 ዓ.ም እንዲ
ካሄድ በመወሰኑ ለዘግጅቱ የሚያስፈልገው የካርታ ሥራ ለማከናወን ያለው ጊዜ
አጭር እንዲሆን አድርጉታል:: የካርታውን ሥራና ቆጠራውን ተግባራዊ ለማድ
ረግ መሥሪያ ቤቱ ከለው ተሽከርካሪና የሰው ኃይል በተጨማሪ ለማግኘት ባለመ
ቻሉ ብቸኛ አማራጭ ሆኖ የተገኘው ሌሎች ጥናቶችን በማቋረጥ ያሉት ተሽከር
ካሪዎችና የሰው ኃይል ለዚሁ ተግባር እንዲውሉ ማድረግ በማስፈለጉ ነው::

5. <u>በ1986-87 ሊካሄዱ የታቀዱ ሥራዎችና ጥናቶች ዓለማና የሚሰበሰቡ
መረጃዎች ዓይነት፤</u>

5.1 <u>ብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ፤</u>

ብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ ከፍተኛ ዘግጅትን፤ ወጪንና የሰው
ኃይልን የሚጠይቅ ተልቅ ተግባር በመሆኑ ቦብሔራዊ ፕሮግራም አማካይነት
ቢያንስ በአሥር ዓመት አንድ ጊዜ መከናወን ይኖርበታል:: ይህ ከፍተኛ
ግምት የሚሰጠው ተግባር በሀገራችን ለሁለተኛ ጊዜ በ1986 ለማካሄድ

.../19

ታቀፈ።።ብዚሁ መሠረት በብሔራዊ ደረጃ የሚከሄደው የሕዝብና ቤተ
ቁጠራ ፣ና ዓላማ ስለሕዝብ ባሕሪያት፣ ስለኢኮኖሚያና ማህበራዊ ጉዳ
ዮች፣ እንደዚሁም ስለቤቶች ሁኔታ የሚገለፁ መረጃዎችን ሰብስቦ በማጠ
ና ቀር ለመንግሥትና ለሌሎች ተጠቃሚዎች ማቀረብ ሲሆን የሚሰበሰቡትም
መረጃዎች ዓይነት ጠቀለል ባለ ሁኔታ ሲታይ የሚከተሉትን ያካተታል።

- ስለ ሕዝብ ብዛተ በጸታና በዕድሜ፣
- ስለ ሕዝብ ማህበራዊ ሁኔታዎች /ጋብቻ፣ የተመሀርተ ደረጃ፣ የማን
  በብና የመጻፍ ቅሎታ፣ የለከለ ስንኩልነት ሁኔታ/፣
- ስለኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎች / የሥራና የተሠማራበት ኢንቱስተሪ ዓይነት፣
  የሥራ አጥ ነት ሁኔታ፣
- የሰዉት፣ የሞትና የፍለሰቱ ሁኔታ፣
- ስለመኖሪያ ቤቶች ሁኔታ / የተሰራበት ማቴሪያል ዓይነት፣ የክፍል
  ብዛት፣ ያሏቸው አገልግሎቶች፣ የባለቤትነት ሁኔታ፣ የኪራይ መጠን፣
- ለሕዝቡ ዊርጪ የሚያስፈልጉ መረጃዎች መሰብሰብ ናቸው።

ይህን ብሔራዊ ፕሮግራም ለማስፈፀም በቀጭሚያ መከናወን የሚገባቸው
የዝግጅት ተግባራት ከ1984 ዓ.ም.መጨረሻ ጀምሮ በመካሄድ ላይ ሲሆን
ከእነዚህም ጉዳዮች ·የቁጠራ ካርታ ሥራ ዝግጅት፣ መረጃዎችን ለመሰብሰብ
የሚያገለግሉ መጠይቅና መመሪያዎች እንደዚሁም የለዩ ልዩ ቀጸቶ ዝግጅ
ትና ሌሎች ተግባራትን ያጠቃልላል።

.../20

5.2 አጠቃላይ የግብርና ቆጠራ፡

አጠቃላይ ግብርና ቆጠራ የግብርናውን ክፍለ ኢኮኖሚ አስመልክቶ ለሚደረገው የልማት ዕቅድ ዝግጅትና ለፖሊሲ ውሳኔ አሰጣጥ መሠረተ በመ ሆን ሊያገለግሉ የሚችሉ ወቀታዊ የሆነ መረጃዎች ሰፋ ባለ ሁኔታ ለማስ ገኘት ነው፡፡ መሠረታዊ የሆነ የግብርና መረጃ መኖር የዕገብ አቀርቦትን ለማሻሻል፡ የአገስሳት ሀብቶን ብዛትና ዓይነት ለመገምገም፡ ለኢንቨስት ሪያዎች፡ የሚያስፈልጉትን የጥሬ ዕቃያዎች አቀርቦትን ለማሻሻልና በክፍለ ኢኮኖሚው ቁጥጥርና ክትትል ለማድረግ የሚያስችል መሆኑ ይታመንበታል፡፡

ቆጠራው የአገሪቱ የእስተዳደር ክልሎች በሙሉ የሚሸፍን ሲሆን የሚ ሰበሰበው ስፋት ያለው መረጃም በክፍተና ደረጃ እ የጨመረ የመጣውን የግብርና ነክ መረጃ ፍላጉት እንደሚያሟላ ይታመናል፡፡ በዚህ ቆጠራ የሚሰበሰቡ የመ ረጃ ዓይነቶች የሚከተሉት ፣ና ፣ናያቸ ና ቸው፡፡

- የቢሰይዘታያቸ የሥነ—ሕዝብ ቢሕሪያት፡
- የግብርና ዓይነት፡
- የመሬተ አጠቃቀም፡
- የመስኖ ዘዴ ስለመጠቀም፡
- የእርሻ መሣሪያያያቸ ዓይነትና ብዛት፡
- ስለእንስሳ ዓይነትና የእጨዳ ወቀት፡
- በሰብል ዘመኑ የታረሰ መሬት ስፋትና የምርት መጠን በሰብል ዓይነት፡
- ስለምርት አጠቃቀም /ዘር፡ፍጆታ፡ሽያጭ...ወዘተ/፡
- ጥቀም ላይ የዋለ የማዳበሪያ ዓይነትና መጠን፡
- ፀረ—ሰብል ተባይ ማጥፊያ መድኃኒት ስለመጠቀም፡
- የዛፍ እንስሳት ብዛት በዓይነት፡ በዕድሜና በጸታ፡

.../21

5.3 <u>ዓመታዊ የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናት፡</u>

ይህ ጥናት በመሠረተ ሀሳቡ በአጠቃላይ የግብርና ቀጠራ ጥናት የተለየ ዓላማ ያለው ሣይሆን የግብርናውን ክፍለ ኢኮኖሚ ዓመታዊ ሁኔታ ለመገምገም እንዲያስችል የሚከሄድ ጥናት ነው። ይህም የሰብል ተገበያ ጥናት፡ የእርሻ ናሙና ጥናት፡ የመንግሥት እርሻዎች ጥናት የቤተ እንስሳት ጥናትን ያጠቃልላል።

5.4 <u>የቤተሰብ ገቢ፡ ፍጆታና ወጪ ጥናት፡</u>

የዚህ ጥናት ዓላማ የሕዝቡን የገቢ፡ ፍጆታና ወጪ መጠን ለመገምገምና በተለያዩ አካባቢ የሚገኙ ነባራዊ ያኑሮተን የኑሮ ደረጃ ለማወዳደር የሚያስችል ሲሆን በተጨማሪም በሥራ ላይ የነበሩ የኢኮኖሚና የሰሻል ፕሮግራሞችና ውሣኔዎች፡ በሕብረተሰቡ ላይ ያስከተሉትን ለውጥ ለመገምገም እንደዚሁም የነባራዊውን የኑሮ ሁኔታ መመዘኛ ለማስላት ይጠቀማል። የሚሰበሰቡት መረጃዎች ዓይነትም የቤተሰብ አባላት ዝርዝር ሁኔታ፡ የቤተሰብ ፍጆታ / የልዩ ልዩ ወጪዎች ዝርዝር/፡ ለቤተሰቡ አገልግሎት የሚውሉ ወጪዎችና እንደወጪ የሚታሰቡ ከፋያዎች /ዕቁባ፡ ተቆራጭ፡ ምፅዋት ...ወዘተ/ እንደዚሁም የቤተሰቡ ገቢ ዝርዝር የሚያጠቃልል ይሆናል።

5.5 <u>የአከፋፈይ ንግግድና አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች ጥናት፡</u>

የዚህ ጥናት ዓነኛ ዓላማ በስተጭቶች የድምሳ ፡የቸርቻርቹ የአገልግሎት ሰጪ የንግድ ድርጅቶች ብዛት፡ ሥርጭትና የሥፊ እንቀስቃሴ የሚመለከተ መረጃዎችን በመሰብሰብ፡ በተለያዩ የማከፋፈያ ዘዴዎች የሚከፋፈለውን የሸቀጣሸቀጦችና የአገልግሎቶች ሁኔታ በመገምገም በማሥረተ፡ በዋጋና በማከፋፈል ረገድ ለሚቀየሱ ፖሊሲዎች ዝግጅት ይረዳል። ዋዚህ ተግባር የተሰማራ የድርጅቶች ብዛት፡ የድርጅቶች ሕጋዊ አቋምና የተመዘገበ ካፒታል፡ የሠራተኞች ብዛትና ደመወዝ፡ የድርጅት ጠቅላላ ወጪና ገቢ፡ የንግድ ፈቃድ ዓይነት ዓነኛቶ የመረጃ ዓይነቶች ናቸው።

.../ 22

6. የጤናና የአመጋገብ ጥናት፤

ይህ ጥናት በከተማና በገጠር የሚካሄድ ሲሆን ዓለማውም ስለ ሕዝቡ ጤንነትና የአመጋገብ ሁኔታያቸን የሚያመለክቱ መረጃያችን ለማሰ ገኘት ነው:: የመረጃያቸው ውጤት የሕዝቡን የአመጋገብና የጤና ዕሜታ ለማሻሻል ለሚዘጋጅ ዕቀይችና ለሚቀየሱ ፖሊሲያች መሠረት በመሆን ያገ ለግላል::

በዚህ ጥናት የሚሰበሰቡት የመረጃያች ዓይነት:—

— የማህበራዊና የሥነ ሕዝብ ባሕሪያት፤
— ስለሕመም ሁኔታ፤
— ስለአደጋያችና መንስኤያቻቸው፤
— በበሽታ ወይም በአደጋ ምክንያት የደረሰ ጉዳት፤
— ስለ ሕክምና መሻትና ማግኘት፤
— የእናቶችና የሕፂናት የጤና ግልጋሎቶች ማግኘት፤
— እናቶችና ሕፂናት ተጨማሪ ምግብ ስለማግኘታቸው፤
— ጡት የማጥቢት ሁኔታ፤
— የሕፂናት የቁመትና የክብደት ልኬት...ወዘተ ናቸው::

7 የአነስተኛ ማምረቻ ኢንተርፕራይዞች ጥናት፤

የጥናቱ ዓላማ አነስተኛ የማምረቻ ኢንተርፕራይዞች ለሀገር ሀብት ውጤት ምን ያህል ድርሻ እንዳላቸው ለመገመትና እነዚህን ኢንተ ርፕራይዞች ለማስፋፋት ለሚቀየሰው ፖሊሲ ጠቃሚ መረጃያችን ለማሰገኘት ነው:: ይህም ጥናት በከተሞች ውስጥ በሚከናወን የሚገቢና ወጪ ንግድ እንቅስቃሴ ላይ የሚኖራቸው ድርሻ ተገቢ ትኩረት እንዲሰጠው ያስችላል:: ለታለመው የማምረቻ ኢንተርፕራይዞች የሚሰበሰቡት የመረጃያች ዓይ ነት ለዚህም ጥናት በተመሳሳይ ሁኔታ ይሰበሰባሉ:: እነዚህም:—

.../ 23

- ስለፋብሪካኝ ብዛት፤ ሕጋዊ አቋምና የበለቤት ነት ዓይነት፤
- የሠራተኞች ብዛት፤ ደመወዝና ጥገና፤
- የምርት መጠንና ጥራት፤ የጥሬ ዕቃ ፍጆታ፤
- ሽሚ ንብረትና መዋዕለ ንዋይ ...ወዘተ ናቸው::

5.8 <u>የጉጅ ኢንቫስተሪያኞች ጥናት:-</u>

ይህ ጥናት በገጠርና በከተማ የሚካሄድ ሲሆን ፣ና ዓላማውም እነዚህ ኢንቫስተሪያኞች ለሀገር ሀብት ውጤት ያላቸውን ድርሻ ለመገምገም፤ በገጠርና በከተማ ያለውን የዚህን ዘርፍ ኢኮኖሚያዊ እንቀስቃሴ ለመምራ ትና ለመቆጣጠር፤ እንደዚሁም የዘርፉን ሥራኞች ለማሻሻልና፤ ለግስፋፋት ለሚወሰዱ የፖሌሲ አርምጃኞች መረጃኞችን ለማቀረብ ነው:: ይህንኑ በሚመለከት የበለቤት ነት ዓይነት፤ በሥራው ተካፋይ የሆኑ ሠራተኞች ብዛት፤ ደመወዝና ጥገና፤ የተመረቱ ዕቃኞችና አገልግሎቶች ጠቀላላ ...

ጥቅም ላይ የዋሉ ጥሬ ዕቃኞች መጠንና ዋጋ ከሚሰበሰቡት መረጃኞች ዋነ ኞቶ ና ቸው::

5.9 <u>የቸር ቻሮና የአምራቶች ዋጋኞች ጥናት፤</u>

የቸር ቻሮና የአምራቶች ዋጋ ጥናት በገጠርና በከተማ በመረጡ አከባቢኞች በየወረ የሚካሄድ ሲሆን ለተመረጡ የእርሻና የኢንቫስተሪ ውጤቶችና ለልዩ ልዩ አገልግሎቶች መረጃኞች ይሰበሰባሉ:: የጥና ትም ዓላማኞች የሚከተሉት ና ቸው::

- የዕቃኞችና የአገልግሎቶች የቸር ቻሮና የአምራች ዋጋ በምን ደረጃ ላይ እንዳለ ለማወቅ፤
- በተለያዩ የሥርጭት ደረጃኞች መካከል ያሉት ዋጋ ልዩነ ቶች ለማጥናት፤

.../ 24

- የጾርተን ጠቀላላ ፣ጋ በማስላት ለሀገር ሀብት ጥቅት ጥናት እንዲረዳ፤
- የቸርቻሮ ፣ጋ መመዘኛ ሊንዲከስና የለዎራቸ ፣ጋና ተሥርተ መጠን መመዘኛ ሊንዲወሰኮቸን ለማዘጋጀት::

5.10 ቁፈር የናሙና ጥናት፤

የዚህ ጥናት ፣ነፍ ዓላማ ዘርፉ ለሀገር ሀብት ውጤት ያለውን ድርሻ ለማስላትና እንደዚሁም የዕድገት አቅጣጫውን ለመተለጵና ለመዎራት የሚረዱ መረጃዎችን ለማቀፈብ ሲሆን በጥናቱም የሚሰበሰቡ የመረጃዎች ዓይነት፤

- የምርተ መጠንና የሽያጭ ገቢ፤
- በዘርፉ የተሰማራ ሠራተኞች ብዛት፤ ደመወዝ ፖንዳና ሌሎች ወጪዎች፤
- ቋሚ ንብረትና ለቁፈር ሥራ የተደረገ መ ፕዕለ ንዋይ ወዘተ ና ቸው::

5.11 የሕንጻ ኮንሰትራክሽን የናሙና ጥናት፤

የዚህ ጥናት ናና ዓላማ በስቱዎች ያሉትን የቢቱ ሥራ እንቀ ሰቃሴ ለማጥናት፤ የመኖሪያ ቤቶችን በ ተመለከተ ለሚወሰቱ የፖሉሲ ውሣ ኔዎች መረጃን ለማቀረብ፤ የዚህ ዘርፍ ለሀገር ሀብት ውጤት ያለውን ድርሻ በመገምገም፤ ዕድገቱን ለመዎራትና ለመ ቁጠር የሚረዱ መረጃዎ ችን ለማቀረብ ሲሆን የሚሰበሰቡት መረጃዎችም በለብዛኛው ለማዎረቻ ኢን ቫነተሪዎች ጥናት ከሚሰበሰቡት የመረጃ ዓይነቶች ጋር ተመሳሳይ ነቱ ለሳ ቸው::

.../25

5.12 ከተለያዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች መዛግብት መረጃ የሚሰባሰብባቸው ጥናቶች፤

ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎች ሰብስቦ በማጠናቀር ረገድ ከሚሰሩ ጥናቶች ቁጠራዎች የሚከተሉት መረጃዎች በተጨማሪ ከተለያዩ መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች መዛግብት ስታቲስቲክ መረጃዎች ተሰብስበው ለተጠቃሚዎች በሚያመች ሁኔታ ተቀነባብረው በዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔትና በተለያዩ መጽሔቶች ተዘጋጅተው ይቀርባሉ። ከእነዚህም መካከል ዓመታዊ ታሳሌቀ የማምረቻና ኤሌክትሪክ ኢንቴሰተሪ ጋቾ ጥናት፤ የውጭ ንግድ ተራንስፖርት፤ መገናኛና ፋይናንስ ስታቲስቲክስ እንደዚሁም የማሕበራዊ ጉዳይ ስታቲስቲክስ /ስለተምህርት፤ ጤና፤ ስፖርት፤ ሕግና ደንብ...ወዘተ/ ጥናቶች ናቸው።

ከዚህ በላይ ከተዘረዘሩት ጥናቶችና ሥራዎች በተጨማሪ ሁለተኛ ስበይት ተግባራት በተጨማሪነት ይከናወናሉ። እነዚህም፦—

1ኛ/ ከተለያዩ ጥናቶችና ቁጠራዎች የተሰበሰቡትን መረጃዎች የማቀነባበርና የሪፖርት ዝግጅት እንደዚሁም ከዚህ ጋር ተመሳሳይ ነተ ያሳቸውን ሌሎች ሥራዎች ማከናወን፤

2ኛ/ በተከታዩ ዓመት ይከናወናሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች አስፈላጊውን ቀድመ ዝግጅት ማድረግ ናቸው።

በዚሁ መሠረት በዕቅዱ ዓመታት ውስጥ ይከናወናሉ ተብለው ለተጠቀሱት ጥናቶችና ሥራዎች ማስፈፀሚያ የሚያስፈልገው በጀት፤ ማቴሪያልና የሰው ኃይል ፍላጉት እንደዚሁም የ1986 ዕቅድ ዝርዝር የሥራ ፕሮግራም በሚቀጥለው ሁኔታ ቀርቧል።

፩. የ1986-88 የገንዘብና የማቴሪያል ፍላጐት

የሰሰተ ዓመቱ የዕቅዱ ዘመናተ ሊከናወኑ ለታቀዱ ፕሮጀክቶችና ሥራ ክፍሎች ማስፈጸሚያ የሚያስፈልገው የገንዘብና የማቴሪያል ፍላጐት በሚቀጥሉት ሠንጠረዦችና መግለጫ ክፍሎች ተመልክቶ የሚቀርብ ይሆናል::

6.1 የመደበኛና የካፒታል በጀት ፍላጐት ከ1985 ዓ.ም. ጋር ሲነጻጸር፣

የበጀት አርዕስት	ለ1985 /የተፈቀደ/	ለ1986 /የተጠየቀ/	ለ1987 /የታቀደ/	ለ1988 /የታቀደ/
መደበኛ	16,763,100*	5,281,406	6,170,223	7,559,925
ካፒታል	10,000,000	114,207,493	37,224,667	52,897,938
ድምር	26,763,100	119,488,899	43,394,890	60,457,863

*ለ1985 ፋከታቀደው ጠቅላላ መደበኛ በጀት ውስጥ ብር 13,170,900 ለሕዝብና ቤት ቀጠራ ካርታ ሥራ ማሠፈጸሚያ ለስቸኳይ መደበኛ በጀት ሲሆን ቀሪው ገን ለመደበኛ ሠራተኖች ደመወዝና ሥራ ማስኬጃ ነው::

ከ1986-88 ከታቀደው የካፒታል በጀት ብር 39,206,295 /19.2%/ በውጭ ምንዛሪ፣ ክዕርዳታ እንደሚገኝ ይጠበቃል::

6.2 የ1986-88 ጠቅላላ የገንዘብና የማቴሪያል ፍላጐት በበጀት ዓይነትና ምንጭ

የበጀት ዓይነት	ምንጭ መረጃ የሌለው + -					
	1986		1987			1988
	ከመንግሥት በብር	ከውጭ ዕርዳታ /በዶላር/	ከመንግሥት በብር	ከውጭ ዕርዳታ /በዶላር/	ከመንግሥት በብር	ከውጭ ዕርዳታ /በዶላር/
መደበኛ	5,281,406	-	6,170,223	-	7,559,925	-
ካፒታል	81,894,548	6,462,589	30,516,317	1,341,670	52,712,938	37,000
ድምር	87,175,954	6,462,589	36,686,540	1,341,670	60,272,863	37,000

ከውጪ ዕርዳታ የሚገኘው ገንዘብ በአገር ውስጥ ገበያ የማይገኙ ድጋፍ ዕቃዎችና መሣሪያዎች መገዣ፣ እንዲሁም ለሥልጠናና ለአማካሪ ክፍያ የሚውል ይሆናል::

.../27

	16,763,100*	5,284,406	6,170,223	7,559,925
	10,000,000	41,407,203	37,224,667	52,892,938
	26,763,100	46,691,609	43,394,890	60,452,863

6.3 የኪራይ በጀት ፍላጎት በገርጂስተ ግቢነት

የገርጂስተ/የተናተ/ዓይነት	ዓመታዊ በጀት					
	1986		1987		1988	
	በብር	በአሜሪካን ዶላር	በብር	በአሜሪካን ዶላር	በብር	በአሜሪካን ዶላር
1. ብቻዬ የሕዝብና ቤት ቅኝት	76,840,276	3,954,569	1,868,800	184,000	1,390,000	37,000
2. ስቋቋሚያ የገበርና ቅኝት /በገጠርና በስተቀ/	—	—	2,772,951	1,157,670	44,573,272	—
3. የተቀናጀ የኪተሰብ በርሻይ ገርገራም በገጠር						
3.1 የገበርና ሰታቲ. ናናተ	1,264,442	1,633,020	13,333,670	—	—	—
3.2 የኪተሰብ ገቢያ ናጀታና ወጪ ናናተ	1,559,393	—	2,968,361	—	649,120	—
3.3 የጨናና የለመጋገብ ናናተ	—	—	362,690	—	1,307,286	—
3.4 የጓጀ ሊገኙተሪ ምቹ ናናተ	—	—	187,440	—	535,098	—
3.5 የሞር ምርና ለምራቹ ቀን ናናተ	450,835	—	1,212,264	—	1,578,179	—
4. የተቀናጀ የኪተሰብ በርሻይ ገርገራም /በስተቀ/						
4.1 የኪተሰብ ገቢያ ናጀታና ወጪ ናናተ	1,493,886	875,000	6,855,970	—	—	—
4.2 የጨናና የለመጋገብ ናናተ	—	—	253,355	—	394,143	—
4.3 የሞር ምር ቀን ናናተ	261,108	—	92,125	—	572,337	—
5. ሌሎች						
5.1 የጓጀ ሊገኙተሪ ምቹ ናናተ /በስተቀ/	—	—	59,348	—	180,833	—
5.2 የለ ነበተኛ ሊገኙተሪ ምቹ ናናተ /በስተቀ/	—	—	42,171	—	184,454	—
5.3 የአገሪና ስገበተራስበገ ናናተ /በስተቀ/	12,113	—	214,125	—	232,012	—
5.4 የቁር ሥራ ናናተ /በገጠር/	12,495	—	112,096	—	116,601	—
5.5 የለስተራተይ ገገጩና ለገለገሎተ በጪ ጽርጅቶችገ ናናተ /በስተቀ/	—	—	180,951	—	999,603	—
ጠቅላላ ድምር	81,894,548	6,462,589	30,516,317	1,341,670	52,712,938	37,000

ከዚህ በላይ በሠንጠረዥ ከቀመሰተው ወቅቢላ የሕ ፲ቃሰ በጀት ናሊጉተ 49% የሚሠው ለጓዝበና ቤት ቅኝተ ጥሥፖሰጥ የሚውል ነው፡፡ ለቅኝታው ከቀመደባው በጀት ተገቢ ነው፡፡ እገዳዘሠም ለሃያገሳጉቱ ናናተ የሚያስፈለገው ጽጀተጩናተ ፣ ቁቁተ ወሰበተ ለገዳተ የተናተ ዓይነቱ ከሚከናወኑ ሥራ ተቁቁ ሲሆን ለተወሰኑ የተናተ ዓይነቱ ከሚከናወኑ ሥራ ለገዳሚውሰ ተገቢ ነው፡፡ እገዳዘሠም ለሃያገሳጉቱ ናናተ የሚያስፈለገው ጽጀተጩናተ ፣ ቁቁተ ወሰበተ ለገዳተ የተናተ ዓይነቱ ከሚከናወኑ ሥራ ተቁቁ ሲሆን ለተወሰኑ የተናተ ዓይነቱ ከሚከናወኑ ሥራ ለገዳሚውሰ ተገቢ ነው፡፡ 2% ሊ ቅኝተ ኒስተዳደር ሥራ 3% ለ ቅኝተ ኪሊገና ቁተጩሊቺ 19% ለ ቅኝተ ካርታ ሥራ 69% ለ ቅኝተ ቁቁተ ሥራ 7% ለመረጃ ቁተነዘበር ሥራ ለገዳሚውሰ ተገቢ ነው፡፡

6.4 <u>የሰሰተ ዓመቱ የኢንቨስትመንት መጠን በዓይነት /በብር/</u>

የኢንቨስትመንት ዓይነት	ዓመተ ምህረት		
	1986	1987	1988
1. ለተራንስፖርት ተሽከርካሪዎች	11,275,000	3,600,000	-
ከመንግሥት	-	-	-
ከውጭ ዕርዳታ	11,275,000	3,600,000	-
2. ለቋሚ ዕቃዎችና መሣሪያዎች	6,557,246	4,069,375	456,000
ከመንግሥት	1,457,401	1,485,025	25,000
ከውጭ ዕርዳታ	5,099,845	2,584,350	431,000
3. ለቢሮ ሕንጻ ማሠሪያ*	3,000,000	3,000,000	2,000,000
ከመንግሥት	3,000,000	3,000,000	2,000,000
ከውጭ ዕርዳታ	-	-	-
ጠቅላላ ድምር	20,832,246	10,619,375	2,456,000
ከመንግሥት	4,457,401	4,485,025	2 025,000
ከውጭ ዕርዳታ	16,374,845	6,134,350	431,000

*በ1980 ዓ.ም. በሕንጻ ሚዛይን ድርጅት በተመነው መሠረት የተጠየቀ::

ከውጭ ዕርዳታ ይገኛል ተብሎ የታቀደው ብር በለብዛናው በውጭ ምንዛሪ፣ ለተራንስፖርት ተሽከርካሪዎች፣ ለመስክ መገልገያ መሣሪያዎች፣ ለሕትመትና ለመረጃ ማቀነባበሪያ ሙሣሪያዎችና በለገር ውስጥ ገበያ የማይገኙ ሌሎች ቋሚ ዕቃዎችና መሣሪያዎች መገዛ የሚሙለ ይሆናል::

.../29

7. የ1986 – 88 የሰው ኃይል ፍላጐት

የስታቲስቲክስ ሥራ በአዋጋቢ ሁኔታ ለማደራጀትና ለማስፈፀም የሰለጠነ የሰው ኃይል አስፈላጊ በመሆኑ በሦስተ ዓመቱ የታሰቱትን ፕሮጀክቶች ለማከናወን 170 ቋሚ ሠራተኖች በተጨማሪ አገደሚያስፈልገ ተገምቷል:: ይህም በሙያ ዓይነት ሲተነተን 50 ፕሮፌሽናሎች፣ 30 መለስተኛ ፕሮፌሽናሎች፣ 90 የአስተዳደር፣ የጽሕፈትና ሂሳብ አገደዚ ሁም የጠቃላላ አገለግሎት ሠራተኖች አገደሚያስፈልጉ በሚቀጥለው ሠንጠረዥ ቀርቧል:: በዕቀድ ዓመታቱ መጨረሻም የቋሚ ሠራተኖች ብዛት 661 ይደርሳል ተብሎ ይገመታል::

7.1 የቋሚ ሠራተኖች ፍላጐት በሙያ ዓይነት፣

		በ1985	የተጨማሪ ሠራተኖችብዛት/ የታቀደ/			
	የሙያ ዓይነት	/ ያሉ/	1986	1987	1988	ድምር
1	ፕሮፌሽናሎች	141	10	20	20	50
2	መለስተኛ ፕሮፌሽናሎች	191	10	10	10	30
3	የአስተዳደር፣ የሂሳብ፣ የጽሕፈትና ጠቅላላ አገለግሎት	159	30	30	30	90
	ድ ም ር	491	50	60	60	170

7.2 የኩንትራት ሠራተኖች ፍላጐት በቀጥር ዓይነት፣

ባለሥልጣኑ በተለያዩ ጥናቶችና ቁጠራዎች አማካይነት በመሰበሰብ መረጃ ያቸን ለመሰብሰብም ሆነ የተሰበሰቡ መረጃዎች ለኢዚቲገግ፣ ኩዚገግ፣ ለዳታ ኢንትሪና ለመሰባሰሉ ሥራዎች የሚጠቀመው በአብዛኛው በኩንትራት ሠራተኖች ነው:: ይህም የኩንትራት ሠራተኖች በፍላጐት በሚቀጥለው ጠንጠረዥ ቀርቧል::

.../30

7. ۱۳۹۵ - ۹۵ سال تحصیلی

۷.۱ تعداد دانش آموزان پسر و دختر مدارس راهنمایی شهرستان

	نام مدرسه	تعداد دانش آموز			
		کل	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۱	راهنمایی	۱۹۱	۱۰	۲۰	۲۰
۲	راهنمایی	۱۹۱	۱۰	۱۰	۱۰
۳	راهنمایی	۱۶۹	۲۰	۲۰	۲۹
	جمع	۵۱۱	۵۰	۵۰	۵۹

۷.۲ تعداد دانش آموزان پسر و دختر مدارس راهنمایی شهرستان

	የቀጥር ዓይነት	በ1985 ያሉ	የሠራ ተሞች ብዛት በዓመት 1986	1987	1988
1	መሪጂ ሰብሳቢነች	795	61,540	2342	6405
2	የመሪጂ ሰብሳቢነች ረዳት	—	—	1518	4700
3	ተቆጣጠሪነች	135	13,986	421	1206
4	ሾፌሮች	70	175	157	200
5	ኤዲተሮች	26	200	160	240
6	ጸታ ኢንኩያሮች	13	200	50	80
7	ሌሎች/ዘበኖች..ጽዳት ሠራ ተሞች..ወዘተ	113	994	—	—
	ድ ም ር	1152	77,095	4648	12 131

1. ከ70 ቁናቱ ሌልበለጠ ጊዜ ብቻ በቀን ሠራ ተኛ ነት የሚቀጠሩ ና ቸው::
2. በተጨማሪ በ1986 ለሚከ ሄደው ብሔራዊ የሕዝብና ቤተ ቁጠራ 520 ሾፌሮች እንደዚሁም በ1988 ለሚከ ሄደው አጠ ቃላይ የግብርና ቁጠራ 300 ሾፌሮች በተብብር ከሌላ መ/ቤቶችና ድርጅቶች ይገኛሉ ተብሎ ታሣቢ የተደረገ::

7.3 የሰው ኃይል ፍላጐት በጥናት ዓይነት፣

በሚቀጥለው ሠንጠረዥ የቀረበው የሰው ኃይል ፍላጐት ለእያንዳንዱ የጥናት ዓይነት የሚያስፈልገውን የሰው ኃይል ገጾት ለማመልከተ እንጂ ጥናቱ በተናጠል የሚከ ሄድ ቢለመሆኑ በተቀናጀ መልክ በገጠርና በከተማ በመለየት የቤተሰብ ሰርቬይ ፕሮግራም እንደሚከ ሄድ መታወቀ ይኖርበታል:: ይህም ማለት በ1987 በገጠር የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናት፣ በከተማ ደግሞ የቤተሰብ ገቢና ፍጆታና ወጪ ጥናት እንደዚሁም በ1988 አጠቃላይ የግብርና ቁጠራ እንደ ሁነና የጥናት ዓይነቶች የተያዘ ሲሆን ለእነዚህ የጥናት ዓይነቶች የተፈለገው የሰው ኃይል በቀንሙት ሌሎች ጥናቶችንም እንደሚያስፈጽም ታቀዷል:: ስለዚህ በሥራው የሚሣተፉ ናሙሚ የኩንተራት ሠራተኞች ብዛት በሚቀጥለው ሠንጠረዥ ቀርቧል::

.../31

ሥ. 3. ሃገብ. ንዛሽ ፈቅዶ ለንደን ፍጥን

የተና ቸ ዓይ ነት በዓመት	መሬጃ ሰብሳቢ	የመሬጃ ሰብሳቢ ረዳት×	ተሽከርካሪ	ሽሬር	አስ ተባባሪ	አሠልጣኝ	ኢንጂነር	ኢንስፔክተር	ሌሎች
1986 ሀ: የጠርታ ሥራ	1540	–	578	175	14	–	–	–	3
1. የሕዝብና ቤት ቆጠራ ለ. ድኛ ቆጠራ	60,000	–	12,000	520×	1394	×××	200	200	991
2. በ ተመረጡ ከ ተሞች የቸርቻሪ ዋጋ ተናተ	/64/	–	–	–	–		–	–	
1987									
1. የግብርና ስታቲስቲክስ ተናተ /በገጠር	1594	1518	304	152	46	72	20	10	–
2. የቤተሰብ ገቢ፣ናጀታና ወጪ ተናተ /በገጠር/	/1594/	/1518/	/304/	/152/	/46/	/72/	140	40	–
3. " " " " /በከተማ/	608	–	116	20	14	/46/	/140/	/40/	–
4. የሕገላና ኮንስተራክሽን ተናተ /በከተማ/	34	–	7	8	–	/2/	–	–	–
5. የቁ፟ር ተናተ /በገጠር/	23	–	6	7	–	/2/	–	–	–
6. በከ ተሞች የቸርቻሪ ዋጋ ተናተ	/64/	–							–
7. የቸርቻሪና የአምራች ዋጋ ተናተ /በገጠር/	/1594/	–	/304/	/152/	/46/	/72/	/140/	/40/	–
1988									
1. አጠ ቃላይ የግብርና ቆጠራ /በገጠር/	5775	4000	1100	200××	92	320	240	80	–
2. " " " /በከተማ/	630	–	120	–	–	–	–	–	–
3. የጤናና የአመጋገብ ተናተ /በገጠር/	/1594/	/1518/	/304/	/152/	/46/	/72/	/50/	/40/	–
4. " " " /በከተማ/	/608/	578	/120/	20	–	–	/50/	/40/	–
5. የጉጅ ሊገሎተሪ ቻች ተናተ /በገጠር/	/1594 /	–	/304/	/152	–	/72/	/50/	/40/	–
6. " " " /በከተማ/	/138/	–	/26/	/11/	–	/6/	–	–	–
7. የአነስተኛ ሊገሎተሪ ቻች ተናተ /በከተማ/	/112/		/24/	/8/		/8/	–	–	–
8. የአከፋፋይ ገገድና አገልግሎት በዉ ድርጅቶች ተናተ /በከተማ/	/420/	–	/110/	/20/	14	/28/	/20/	/15/	–
9. በከ ተሞች የቸርቻሪ ዋጋ ተናተ	/64/		–	–	–	–	–		
10. የቸርቻሪና የአምራች ዋጋ ተናተ /በገጠር/	/1594/		/304/	/152/		/72/	–		–
11. የሕገላና ኮንስተራክሽን ተናተ /በከተማ/	34	–	7	8	–	/2/	–	–	–
12. የቁ፟ር ተናተ /በገጠር/	23	–	6	7	–	/2/	–	–	–

/ / በቀገና የመለከተው ብዛት በቀገድ ላ ጽሁ ተናተ በመደቡ ሠራተኞች የሚሠራ መሆኑ ታመለክታል::

× ከ70 ጽተ ላለበለጠ ገጠ ቦታ በ ቀን ሠራተኛ የሚቆጣ ናቸው::

×× በ1986 ለሚገደው ቋዘበና ቤት ቆጠራ 525 ሽሬርች፤ ለገደዘሙም በ1988 ለሚገደው አጠ ቃላይ የግብርና ቆጠራ 300 ሽሬርች በ ተዉሳሪ አገደዳደራጀለን

××× ሥለመናው ባለበ ተከባቢ ቻች ጉዳች የሚሰተ ይሆናል::

ዩ ሀ ጽ ተ ከ ተለ ያ ቀ/ው ቆጥና ቻችና ድርጅቶች በተከበር ከ ተከከበርከሪ ውስና ቻች ጉዳር አገደዳገኙ ታካቢ ተደርጊል::

ማሳሰቢያ:- 1ኛ/ በቆጠራ ቆ የሕዝብና ቤት ቆጠራ ለገደዘሙም ለሚገኘው የግብርና ቆጠራ በ0ዩ ቀ0ታ ውስጥ የሚጠናቀቁ ሥራዎች ከላይ ተጠቅሰው ከሚገኙት ዉጭ ሌሎች ተግባራት በሠራተኞች ላይ ከ ፍተኛ ጫና እንዳይፈጥሩ ለማስቻል ሲባል ከ ቀኑ ጋር ቢነሳሩ በሰው ጋጀታና በደጀተ ናሳጉሉ ተተው ተዘዝዝረው ከ ፍተኛ ጫና ከሚፈጥሩ ሥራዎች በኋላ ተገቢ ሆኖ ተገኝቷል::

2ኛ/ ከአስተዳደራዊ ፖሊሲው አኳያ ከ ቀሌታ በ ተሠለጠ የሚሠጣው የስታቲስቲክስ መረጃ ደረጃ በደረጃ ለማሳገኘት አገዳያስፈላ የተቋቋመ የቤተሰብ ቦርሚ ገር ገራም አገደዘጋገ በሰ ቀሌታ አገዳገኘ በመ ታቀዱ::

ከላይ የነገጽ...ወዘተ ናቸው::

/3...

8. <u>የ1986 ዓ.ም ዕቀድ ዝርዝር የሥራ ፕሮግራም፡</u>

በ1986 ዓ.ም ተግባራዊ ከሚሆነው የነኖ የሕዝብና ቤት ቆጠራ ማካሄድ ነው:: ቆጠራውን በታቀደው ጊዜ ለማስፈፀም የዝግጅት ሥራዎች አስቀድሞ መጠና ቀቅ ይኖርባቸዋል:: እነዚህም የዝግጅት ተግባራት በ1985 ዓ.ም የተጀመረው የቆጠራ ካርታ ሥራ ጳር ማድረስ፡ ለቆጠራው የሚያስፈልጉ መጠይቆችና መመሪያዎች ዝግጅት ማጠና ቀቅ፡ የሙከራ ጥናት ማካሄድ፡ መጠይቆችና መመሪያዎችን ማሣተም፡ ለቆጠራው የሚያስፈለገው የሰው ኃይል ማሰተም ፩0,000 ቆጣሪዎችና 12,000 ተቆጣጣሪዎችን መመልመልና ማሠልጠን...ወዘተ ያጠቃልላል::

ለቆጠራ ካርታ ሥራ ዝግጅትና ለሕዝባዊ ምርጫ የሚያስፈልገው የሰታቲስቲክስ መረጃ ለመሰብሰብ 150 ቡድኖች በማደራጀት ከ12-15 ወራት ለማጠና ቀቅ ታቀደ ነበር:: ነገር ግ ቢለሠልጣኑ ቢለው የሰው ኃይልና ተሽከርካሪዎች መጠን በግማሽ ማለተም በ88 ቡድኖች ብቻ ሥራውን በማከናወን ላይ ይገኛል:: በተያዘው መጠንና የሥራ ሂደት ከቆጠራ የሕዝብና ቤት ቆጠራው በታቀደለት ወቀት ለማስፈፀም እንደማይቻል ስለታመነበተበቀሪው ጊዜ ውስጥ ለማጠና ቀቅ እንዲቻል የቡድኖች ብዛት ወደ 193 ከፍ እንዲል በማስፈለጉ የሰው ኃይልና የበጀት ፍላጉት በዚሁ መሠረት ተስተካክሉ ቀርቧል:: ሆኖም ይህ መስፈፈት የሚቻለው በቀድሚያ የተሽከርካሪ መኪናዎችና አስፈላጊ የሆኑ የመስክ መገልገያ የሎጂስቲክስ ማቴሪያሎች መሟላት ይኖርባቸዋል::

ከሕዝብና ቤት ቆጠራ ሥራዎች በተጨማሪ በ1986 ዓ.ም ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች መዘገብተ መረጃዎች የሚሰበሰቡና የሚቀነባበሩ ሲሆን ቀደም ባሉት ዓመታት ለተከሄዱ ጥናቶች የመረጃ ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት ይከሄዳል:: እንደዚሁም በ1987 ዓ.ም ይከሄዳሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶች ማገናዘቢያ ዝግጅት መጠና ቀቅ የሚኖርበት በዚሁ በ1986 ዓ.ም ነው:: በዚሁ መሠረት የ1986 ዝርዝር የሥራ ፕሮግራም እንደሚከተለው ቀርቧል::

.../ 33

መግለጫ፤

1ኛ/ ዕብ ዓመት = ከሐምሌ 1 ቀ· 1985 እስከ መስከረም 30 ቀን 1986
2ኛ/ ራብ ዓመት = ከጥቅምት 1 ቀን 1986 እስከ ታህሣሥ 30 ቀን 1986
3ኛ/ ራብ ዓመት = ከጥር 1 ቀን 1986 እስከ መጋቢት 30 ቀን 1986
4ኛ/ ራብ ዓመት = ከሚያዚያ 1 ቀን 1986 እስከ ሰኔ 30 ቀን 1986

8.1 የ1986 ዕቀድ ዝርዝር የሥራ ፕሮግራም በራብ ዓመት፤

የጥናቱ ዓይነት	የሥራው ዓይነት በዝርዝር	ሥራው የሚከናወንበት ጊዜ			
		1ኛ ራብ ዓመት	2ኛ ራብ ዓመት	3ኛ ራብ ዓመት	4ኛ ራብ ዓመት
ብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ	— የቆጠራ ካርታ ሥራና ለሕዝባዊ ምርጫ የሚያስፈልጉ መረጃዎችን መሰብሰብ	×	×		
	— ለሕዝባዊ ምርጫ የሚያስፈልገውን መረጃ ማቀናበር	×	×		
	— መረጃዎች የሚጠና ቀረበትን ሠንጠረዦች ማዘጋጀትና ማጠና ቀቀ	×	×	×	
	— በሙከራ ቆጠራው በተገኙ ልምዶች የመጠይቁና የመመሪያዎችን ይዘት በመገምገም በተከሰቱ ችግሮች ላይ ማሻሻያ አድርጉ ማጠና ቀቀ	×			
	— ለቀናው ሕዝብና ቤት ቆጠራ የመጠይቅ፤ መመሪያዎችና ሌሎች ደጋፊ ቁሳቁሶች ዝግጅት ማጠና ቀቀና ማሳተም	×	×		
	— በዘላን አካባቢዎች የሙከራ ጥናት ለማካሄድ የሚሸፈኑ ቦታዎች መምረጥ የመሰክ ሠራተኞችን ማሠልጠን፤ ደጋፊ ቁሳቁሶችን ማሠራጨትና የሙከራ ጥናት ማካሄድ	×			

../34

| | | |

የጥናቱ ዓይነት	የሥራው ዓይነት በዝርዝር	ሥራው የሚከናወንበት ጊዜ			
		1ኛ ሩብ ዓመት	2ኛ ሩብ ዓመት	3ኛ ሩብ ዓመት	4ኛ ሩብ ዓመት
ብሔራዊ የሕዝብና ቤት ቆጠራ	— የቀስ ቀሣ ደኩመንቶች ማሠራጨትና የቀስ ቀሣ ዘመቻ ማካሄድ	×	×	×	×
	— የመረጃ ማቀነባበሪያ ሥፍራዎች ማዘጋጀት			×	
	— መረጃ የማቀነባበርን ፕሮግራም ማዘጋጀት	×	×		
	— ቆጣሪዎችን ተቆጣጣሪዎችንና በ ቆጠራው የሚሠማሩትን ሠራተኖች መመልመል ማሠልጠንና ማሰማራት			×	×
	— ለ ቆጠራው የሚያስፈልጉ ደኩመንቶችን ማሠራጨት			×	×
	— ቆጠራውን ማካሄድ				×
	— በ ቆጠራው ወቅት የተሞሉ መጠይቆችና ደኩመንቶች ወደ ዋናው መ/ቤት መመለስ				×
	— የድሕረ ቆጠራ ጥናት ማካሄድ				×
	— ኤዲተሮችና ኮደሮች እንደዚሁም ዳታ ኢንኮደሮች መመልመልና ማሠልጠን				×

.../35

የጥናቱ ዓይነት	የሥራው ዓይነት በዝርዝር	ሥራው የሚከናወንበት ጊዜ			
		1ኛ ሩብ ዓመት	2ኛ ሩብ ዓመት	3ኛ ሩብ ዓመት	4ኛ ሩብ ዓመት
የግብርና ስታቲስቲክስ ጥናቶች	- በአለፉት ዓመታት የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
የኢንቬስተሪ ስታቲስቲክስ ጥናቶች	- ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች መዛግብት መረጃዎችን መሰብሰብ	×	×	×	×
	- የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብር ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
የውጭ ንግድ፣ ትራንስፖርት መገናኛና ፋይናንስ ጥናቶች	- ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች መዛግብት መረጃዎችን መሰብሰብ	×	×	×	×
	- የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
የዋጋዎች ጥናት	- በተመረጡ ከተሞች የችርቻሮ ዋጋ መረጃዎችን በየወሩ መሰብሰብ	×	×	×	×
	- የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
	- ወርሃዊ የለቂስ አበባ የዋጋ መረጃና ኢንዴክስ ዝግጅት	×	×	×	×

../36

የጥናቱ ዓይነት	የሥራው ዓይነት በዝርዝር	ሥራው የሚከናወንበት ጊዜ			
		1ኛ ሩብ ዓመት	2ኛ ሩብ ዓመት	3ኛ ሩብ ዓመት	4ኛ ሩብ ዓመት
የብሔራዊ አካውንትስ ጥናት	— ለብሔራዊ አካውንት ስሌት የሚረዱ መረጃዎችን ከየ ዘርፉ መሰብሰብ	×	×	×	×
	— የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብር	×	×	×	×
የሕዝብ ጉዳይ ጥናቶች	— ከለፉት ጥናቶችና ቁጠራዎች የተሰበሰቡ መረጃዎች ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
የማህበራዊ ጉዳይ ጥናት	— ከተለያየ መ/ቤቶች ድርጅቶች መዛግብት መረጃዎችን መሰብሰብ	×	×	×	×
	— የተሰበሰቡ መረጃዎችን ቀንብርና ሪፖርት ዝግጅት	×	×	×	×
የቀድሞ ዝግጅት ሥራዎች	— በ1987 ለሚካሄዱ ጥናቶችና ሥራዎች ዝግጅት	×	×	×	×
ሌሎች	— የቴክኒክ ድጋፍና ኡገልግሎት መስጠት	×	×	×	×

.../37

በ1986–88 የሦስት ዓመት ዕቅድ እንደ ተመለከተው ሁሉ በ1986 ዓ.ም ለሕዝብና ቤት ቁጠራ የዝግጅት ሥራ ያችን በማጠናቀቅ ዋናውን ቁጠራ ለማስፈፀም ተስ ተካክሉ የቀረበው የኩንትራት ሠራተኞች ፍላጉትና እንደዚሁም በቁጥጥ ሁለት ዓመታት በገጠርና በከተማ ይከናወናሉ ተብለው ለታቀዱ ዋና ቶች በቀድሚያ የዝግጅት ሥራዎች ማስፈፀሚያ የሚያስፈለገው በጀት በሚከተ ሉት ሁለት ተከታታይ ሠንጠረዦች ቀርቧል::

3.1.1 <u>ለሕዝብና ቤት ቁጠራ ማስፈፀሚያ የኩንትራት ሠራተኞች ፍላጉት፤</u>

ተ.	የቀጥር / የሥራ/ ዓይነት	የሠራተኛ ብዛት
1	ረዳት የካርታ ሠራተኞች	1,540
2	የካርታ ሥራ የቴክኒክ ተቆጣጣሪዎች	385
3	,, ,, የአስተዳደር ተቆጣጣሪዎች	193
4	የማተሚያ መሣሪያ ኦፐሬተሮች	3
5	የቀርንጫፍ ጽ/ቤት ሂሳብ ሠራተኞች	14
6	,, ,, ገንዘብ ያዦች	14
7	,, ,, ተላላኪዎች	14
8	,, ,, ጽዳት ሠራተኞች	14
9	,, ,, ዘበኞች	28
10	የካርታ ሥራ የመኪና ሾፌሮች	175
11	ለ ቁጠራው ተግባር ተጨማሪ ሾፌሮች	520×
12	የካምፕ ጠባቂዎች	193
13	የመንገድ መሪዎች	700
14	የክልል የኮሚሽን ጽ/ቤት የስታቲስቲክስ ረዳቶች(ፎሚ)	14
15	,, ,, ,, ታይፒስቶች	14
16	የዞኑ የኮሚሽን ጽ/ቤት የቴክኒክ ኃላፊዎች	92
17	የወረዳ የኮሚሽኑ ጽ/ቤት የቴክኒክ ኃላፊዎች	1302
18	ቁጣሪዎች	60,000
19	ተቆጣጣሪዎች	12,000
20	ኤዲተሮችና ኮደሮች	200
21	ዳታ ኢንኮደሮች	200
	ድምር	77,615

×ለ ቁጠራው ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች በተብብር ይገኛሉ ተብሉ የተገመተ::

.../38

ቀደም ሶላ እንደተገለፀው ሁሉ ናና ውጎ የመራ በታቀደለት የጊዜ ገደብ ውስጥ ለማስፈፀም ተሸከርካሪ ያቸና የሎጂስቲክስ ማቴሪያሎቹ ተጋለ ተው የቡድኖችን በዚኑ ወደ 193 ከፍ በማድረግ የቅመራ ካርታ ሥራውን ለማጠናቀቅ የሚያስችል የሰው ኃይል ጉዞተ ከላይ በተቋመጠው ሠንጠረዥ ተመልክቷል::

ቢ1986 ለሚከሄደው ቆጠራና ቦ ቀጣዩ ሁለተ ዓመታት በገጠርና በከተማ ይከናወናሉ ተብለው ለታቀቱ ጥናቶች የዝግጅተ ሥራዎች ማስፈፀሚያ የሚያስፈልገው ጠቀሊሊ ወጀተ በናና ናና የወጪ አርዕስቶች በሚቀጥለው ሠንጠረዥ ቀርቧል::

.../39

	የወጪ አርዕስተ	ብሔራዊ የሕዝብና ቤተ ቁጠራ	በገጠር የተቋጀ የቤተሰብ ሰርቬይ ፕሮግራም	በከተማ የተቀናጀ የቤተሰብ ሰርቬይ ፕሮግራም	ሌሎች ጥናቶች	ድምር
1	ደመወዝ	54,492,884	559,820	399,435	103,238	55,555,377
2	ውሎ አበል	12,941,094	7,500	4,255	3,100	12,955,949
3	ትራንስፖርት ጥገናና ኢንሹራንስ	11,084,565	456,000	25,500	10,200	11,576,265
4	የመስክ መገልገያ ዕቃዎች	1,210,000	916,811	509,080	—	2,635,891
5	የመስክ መኪናዎች /4×4/	—	6,900,000	4,375,010	—	11,275,000
6	ወረቀትና ሌሎች የጽሕፈት መሣሪያዎች	1,550,000	1,840,790	628,179	—	4,018,969
7	የሕትመት ዕቃዎች	381,095	382,000	—	—	763,095
8	የኮምፒውተር መሣሪያዎችና ሌሎች ማቴሪያሎች	41,265	433,100	5,010	—	479,365
9	ለመኪና ጥናትና ለዘገጃት ሥራ የሚደረግ ወጪ	540,000		—	24,608	564,608
10	ለቢሮና የመጋዘን ኪራይ	1,319,400	—	—	—	1,319,400
11	ለቢሮ ቁሣ ቁሶች	2,221,995	9,883	7,500	—	2,239,378
12	ለሥልጠና	14,330,000	—	—	—	14,330,000
13	አገልግሎቶች/ፖስታ፣ ቴሌ ...ወዘተ/	650,000	29,014	29,014	—	708,028
14	መጠባበቂያ	—	511,069	556,505	—	1,067,574
	ድ ም ር	100,762,298	12,045,987	6,539,468	141,146	119,488,899

ከላይ የተጠቀሰው አጠቃላይ የበጀት ፍላጐት በውጭ ምንዛሪ የሚፈለገውንም ጠጠን የሚያጠቃልል ሲሆን 84ኛ ለሕዝብና ቤቶች ቁጠራ ማስፈፀሚያ አገደሚኒስ ተገምቷል::

.../40

9. መወሰድ የሚገባቸው የፓሊሲና ድርጅታዊ እርምጃዎች

በአለፉት የዕቅድ አፈጻጸም ሂደቶች ያጋጠሙ ችግሮችን ማስወገድና በሚቀጥሉት ሶስት ዓመታት ተግባራዊ ለማድረግ የታቀዱ ሥራዎችን በተገቢው ለማስፈጸም እንዲቻል በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ አስፈላጊው የፖሊሲና ድርጅታዊ እርምጃዎች መወሰድ ይኖርባቸዋል::

9.1 ለሕዝብና ቤት ቀጠራ የዝግጅት ሥራዎች ማስፈጸሚያ ተሽከርካሪ ኮሚና ምችን ፍላጐት ማሟላት፤

ከዝግጅት ተግባራት ዋነኛ የሆነው የቀጠራ ካርታ ሥራና በዚሁ ጋር በተጓዳኝ ለሕዝባዊ ምርጫ የሚያስፈለገው የሰታቲስቲክስ መረጃዎች ለመሰብሰብ 150 ቡድኖች በማሠማራት ከ12—15 ወራት ጊዜ ውስጥ ለማከናወን ታቀደ ነበር:: ሆኖም ተፈላጊው የተሽከርካሪ መኪና ምችና እንዳንድ የመስክ መገለጣያ የሌሺስቲክስ ዕቃዎች ተሟልተው ባለመገኘታቸው ባለሥልጣኑ ባለው የተሽከርካሪ የሰው ኃይል መጠን 88 ቡድኖችን ብቻ በማሠማራት ሥራውን ከታቀደለት በገማሽ ኃይል በማከናወን ላይ ይገኛል:: በዚህ መጠንና የሥራ ሂደት የዝግጅት ሥራው ተጠናቀ ቀጠራውን በታቀደው የጊዜ ገደብ ውስጥ ማስፈጸም እንደማይቻል ታምኖበታል:: በመሆኑም በቀሪው የዕቅድ ጊዜ ውስጥ ተጨማሪ የሰው ኃይል መልምሎና;አሠልጥኖ የቡድኖቹን ቁጥር ወደ 193 ከፍ በማድረግ የዝግጅት ሥራዎች በወቅቱ ለማጠናቀቅ እንዲቻል የሰው ኃይል ፍላጐት ተስተካክሎ ቀርቧል:: ሆኖም የቡድኖች ብዛት መጨመርና የሥራው በወቅቱ መከናወን የሚወሰነው አስፈላጊው የተሽከርካሪ መኪና ምችና የሌሺስቲክስ ዕቃዎች ተሟልቶ መገኘት በመሆኑ ለዚሁ ወሳኝ ለሆኑ ፍላጐቶች መሟላትና መገኘት ከፍተኛ ትኩረትና መፍተሄ እንዲሰጠው ያስፈለጋል::

9.2 ለቀጠራው የተጨማሪ ቢሮ ምችና መጋዘኖች ፍላጐት ማሟላት፤

ለብሔራዊ ሕዝብና ቤት ቀጠራ ከዝግጅት ሥራዎች አስከ ከንውኑ ፍጻሜ ከፍተኛ የሆነ የሰው ኃይልና ደከመንቶች ከምችት እንደሚኖር ይታወቃል:: በተለይም በቀጠራ ካርታው ሥራ ወቅትና በዋናው ቀጠሮ የሚሰበሰቡ መረጃዎችን የያዙ ደከመንቶች በየደረጃው በጥንቃቄ ተይዘው የሚከማቹበት መጋዘን ያስፈለጋል:: ቀጥሎም እነዚህን መረጃዎች ለኮምፒውተር ቀንብር በሚያመች ሁኔታ ለማዘጋጀትና ለማደራጀት ከሁለት መቶ በላይ ለሚሆኑ ኤዲተሮችና ከደርቸ እንደዚሁም ከሁለት መቶ በላይ ለሚሆኑ ጓታ ኢንኩደርቸና ለኮምፒዩተር ተርሚናሎች ሰፋፊ አጻራሸችና ቢሮ ምች ቢያንስ ለሁለት ዓመታት ያስፈለጋል::

.../41

ስለዚህ የሁኔታው አሳሳቢነት ግንዛቤ አግኝቶ እነዚህ ፍላጐቶቹ የሚሟሉበት መንገድ ከወዲሁ መቀየስ ይኖርበታል::

9.3 <u>በመ/ቤቱ የቢሮና የቦታ ጥበት ሁኔታን ማሻሻል፤</u>

በመሥሪያ ቤቱ አማካይነት የሚከናወነው ሥራና የሰው ኃይል በየጊዜው እየጨመረና እያደገ በመምጣቱ በተወሰኑ ቢሮ ያችና የቦታ ይዞታ ለማስተናገድ ከለመቻሉም በላይ ሥራ ያችን በሚፈለገው ዓይነትና ፍጥነት ለማከናወን ከባድ ችግር እየፈጠረ ነው:: በተለይም እንደ ብሔራዊ ሕዝብና ቤት ቀጠራ የመሳሰሉ ገዙፍ ሥራ ያችና ጥናቶች በሚከናወኑበት ወቅት ያሉት ውሱን ቢሮ ያችና አዳራሽች በሰው ኃይልና በያኮመንት ብዛት መጨናነቁ ከፍተኛ ደረጃ ይደርሳል::

ይህም የመ/ቤቱ ቋሚ ችግር ሆኖ የቀየው የቢሮ ጥበት ሁኔታ መፍትሄ እንዲያገኝ በ1980 የበጀት ዓመት ለሕንጻ ዲዛይን ሥራ በጀት ተፈቅዶ የመጠረሻ የዲዛይን ሥራ ተጠናቆ የግንባታውም ቦታ ከታወቀ በኋላ በለዩ ለዩ ምክንያቶች ሰቢያ የሕንጻው ሥራ በታሰበበት ወቀት ባለመጀመሩና በአንጻሩም በየዓመቱ የተጨማሪ ሠራተኞች ብዛት ችግሩን አባብሶታል:: የተጠቀሰው የሕንጻ ግንባታ ሥራ ለማስጀመር በ1980 ዓ.ም. በተደረገው የመስንዲስ ግምት መሠረት የበጀት ጥያቄ ስለቀረበ ዘላቂ መፍትሄ እንዲያገኝ ውሣኔ እንዲሰጥበት ያስፈልጋል::

9.4 <u>የብሔራዊ አካውንት ስታቲስቲክስ አደረጃጀት ስለመወሰን፤</u>

በአገሪቱ የብሔራዊ አካውንት ስታቲስቲክስ ሥራ በተመለከተ ለአንድ መንግሥታዊ ተቋም የተሰጠ ተግባርና ኃላፊነት ባለመኖሩ በሰው ኃይል አጠቃቀምም ሆነ በውጪ አንጻር የሚደገፍ ቢይሆንም በመረጃ ተጠቃሚያች አንጻርም ምቹ ሁኔታን አይፈጥርም:: ይህም ተግባር በባለሥልጣኑ መ/ቤት በመሪያ ደረጃ ተዋቅሮ የሚካሄድ ሥራ ሲሆን በተመሳሳይ ሁኔታ በኘላንና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ይካሄዳል:: የሥራው የበላይ ባለቤትነት በበላይ አካል እስከመሰጎ ድረስ በቅንጅት ለመሥራት ቢሞከርም ዘላቂ መፍትሄ ሊሆን ስላልቻለ ሥራው በይበለጥ ወደ ሚመለከተው ተቋም ተጠቃሎ እንዲደራጅ ውሣኔ እንዲሰጥበት ያስፈልጋል::

.../42

.5 <u>በመረጃ አሰጣጥና ዝግጅት የመ/ቤቶችና ድርጅቶች አለመተባበርና እምቢተኛነት ለማስወገድ እንዲቻል ቢለሥለጣኑ የተሰጣነትና የአስፈጻሚነት ኃይለ እንዲኖረው ማድረግ፤</u>

ስታቲስቲካዊ መረጃዎች የሚሰበሰቡት፤ ከናሙና ጥናቶች፤ ከቀጠራዎችና ከመዛግብት ስለሆነ የተለያዩ መ/ቤቶች፤ የድርጅቶችና የግለሰቦች ተሳትፍና ተብብር እጅግ ፈላጊ መሆኑ የሚታወቅ ነው:: በመሆኑም የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ቢለሥልጣን ፈለገውን የስታቲስቲክስ መረጃ በጥራትና በወቅቱ ለመሰብሰብ የመረጃ ሰጪ ሳትን ተብብር ከመጠየቅና ሕጋዊ ግዴታቸው መሆኑን ከማሳሰብ አልፎ ብዙ ጊዜ መሌለስ የሚከሳነው ገንዘብ፤ ጊዜና የሰው ኃይለ በቀሳሉ የሚገመት አይደለም:: ም ሆኖ የመረጃ ሰጪ አካሳት የሚያሳዩት ያለመተባበርና እምቢተኛነት ከጊዜ ጊዜ እየጨመረ በመምጣቱ ለለዱ ለዱ ስታቲስቲካዊ መጽሌቶችና ሪፖርቶች ይዘት ጊቀነስና በወቅቱ ለተጠቃሚዎች እንዳይሰራጭ ከፍተኛ ተጽዕኖ በማድረግ ሳይ ህነ ለመንግሥት የቀረበው የስታቲስቲክስ አናጩ ተሻሽሌ ተገቢውንእርምጃ መውሰድ ፈለጋለ::